

- התובעים
1. עזבון המנוח יוסף דוד אלחדד ז"ל, ת.ז.: 213873979
 2. עזבון המנוח משה מרדכי אלחדד ז"ל (קטין), ת.ז.: 218201440
ע"י הוריהם ויורשיהם
 3. מאיר נחמן אלחדד, ת.ז. 012535183
 4. אלישבע אלחדד, ת.ז. 015403058
התובעים 1-4 מרח' רייכמן 12 ירושלים
טל': 058-6186446
 5. עזבון המנוח יוסף יהודה לוי טנטאו ז"ל (קטין), ת.ז.: 326442316
ע"י הוריו ויורשיו
 6. משה אברהם לוי טנטאו, ת.ז. 054620414
 7. יקוט לוי טנטאו, ת.ז. 06837626
התובעים 14-16 מרח' הנרקיסים 28 רכסים, טל': 052-7662961
 8. עזבון המנוח ישי מועלם ז"ל (קטין), ת.ז.: 213934896
ע"י הוריו ויורשיו
 9. ליאור מועלם, ת.ז. 028549574
 10. סמדר מועלם, ת.ז. 028939551
התובעים 5-7 מרח' אירוסים 25 רכסים, טל': 052-7665663
 11. עזבון המנוח נחמן קירשנבוים ז"ל (קטין), ת.ז.: 214736084
ע"י הוריו ויורשיו
 12. אליהו קירשבוים, ת.ז. 039406676
 13. פייגא ציפורה קירשבוים, ת.ז. 038826244
התובעים 8-10 מרח' הבן איש חי 69 בית שמש, טל': 053-3155212
 14. עזבון המנוח משה לוי ז"ל (קטין), ת.ז.: 331564104
ע"י הוריו ויורשיו
 15. דוד לוי, ת.ז. 039178256
 16. מלכה פרידה לוי, ת.ז. 036752889
התובעים 11-13 מרח' גניחובסקי 5 בני ברק, טל': 054-8431730
 17. עזבון המנוח שמחה בונים דיסקינד ז"ל, ת.ז.: 318367869
ע"י יורשיו ותלוייו
 18. מלכה דיסקינד, ת.ז. 208916775
 19. מינה מינדל דיסקינד, ת.ז. 343595476
 20. אהרון דוד דיסקינד, ת.ז. 234245256
התובעים 17-20 מרח' מרים הנביאה 8 בית שמש, טל': 053-3142202

- 21. עזבון המנוח אריאל צדיק ז"ל, ת.ז. : 059019554**
ע"י יורשיו ותלוייו
22. מירב צדיק, ת.ז. 029503281
23. מנחם מנדל צדיק, ת.ז. 212907901
24. אלעזר הילל צדיק (קטין), ת.ז. 325455483
25. רבקה חיה צדיק (קטין), ת.ז. 329330310
26. לוי יצחק צדיק (קטין), ת.ז. 218842623
27. שניאור מרדכי צדיק (קטין), ת.ז. 336729124
- התובעים 21-26 מרח' הרב עוזיאל 115 ירושלים, טל' : 055-6657002
- 28. עזבון המנוח מרדכי פעקעטע ז"ל, ת.ז. 316324334**
ע"י יורשיו ותלוייו
29. ליבא פעקעטע, ת.ז. 316214832
30. אסתר פעקעטע (קטין), ת.ז. 228529012
31. רייזא פעקעטע (קטין), ת.ז. 343521779
- התובעים 27-30 מרח' עלי הכהן 27/12 ירושלים, טל' : 058-4889777
- 32. עזבון המנוח שרגא גשטטנר ז"ל, מס' דרכון אמריקאי : HH503766**
ע"י יורשיו ותלוייו
33. לאה גשטטנר, מס' דרכון אמריקאי 512293531
34. מיכאל גשטטנר (קטין), מס' דרכון אמריקאי 665515418
35. מוישי גשטטנר (קטין), מס' דרכון אמריקאי 665515531
36. יהודה גשטטנר (קטין), מס' דרכון אמריקאי 665515417
37. גיטי גשטטנר (קטין), מס' דרכון אמריקאי 665515419
38. בלימי גשטטנר (קטין), מס' דרכון אמריקאי 665515416
39. דויד גשטטנר, ת.ז. 267160778
40. שושנה גשטטנר, ת.ז. 268233392
- התובעים 31-37 בכתובת 46 Horton DR. Monsey NY 10952
- התובעים 38-39 בכתובת Bloomfield 268 , Montreal Canada
- טל' : +184-52699136
- כל התובעים מיוצגים ע"י ב"כ עוה"ד ערן בקר מ.ר. 36395
ו/או מורן כהן-יונתן ו/או דנה בקי ו/או טניה ברנר ו/או
מוחמד חליחל ו/או בלאר חיימוב ו/או קארן יעקב ו/או
שרי אלמגור ו/או טליה רם ו/או ליאור אשר
משד' הגעתון 26 נהריה, טל' : 04-9001056
פקס : 04-9001057 מייל : office@ebeker.co.il

- נ ג ד -

- הנתבעים**
- 1. משטרת ישראל – מדינת ישראל**
ע"י פרקליטות מחוז חיפה – מדור אזרחי
מרח' פל-ים 15 א', ת.ד. 550, חיפה 31004, טל': 073-3921400
 - 2. המשרד לביטחון הפנים – מדינת ישראל**
ע"י פרקליטות מחוז חיפה – מדור אזרחי
מרח' פל-ים 15 א', ת.ד. 550, חיפה 31004, טל': 073-3921400
 - 3. משרד הפנים – מדינת ישראל**
ע"י פרקליטות מחוז חיפה – מדור אזרחי
מרח' פל-ים 15 א', ת.ד. 550, חיפה 31004, טל': 073-3921400
 - 4. המשרד לשירותי דת – מדינת ישראל**
ע"י פרקליטות מחוז חיפה – מדור אזרחי
מרח' פל-ים 15 א', ת.ד. 550, חיפה 31004, טל': 073-3921400
 - 5. משרד התיירות – מדינת ישראל**
ע"י פרקליטות מחוז חיפה – מדור אזרחי
מרח' פל-ים 15 א', ת.ד. 550, חיפה 31004, טל': 073-3921400
 - 6. המרכז הארצי לפיתוח המקומות הקדושים ע.ר. 580151637**
רח' כנפי נשרים 68, ירושלים 9546457, טל': 02-6540303
 - 7. מועצה אזורית מרום הגליל**
ד.נ מרום הגליל 13110 טל: 04-6919800, lishka@mrg.org.il
 - 8. מירון-מושב עובדים של הפועל המזרחי להתישבות שיתופית בע"מ מ.א.**
570009175
ד.נ מירון מירון, טל: 04-6989361
 - 9. הקדש העדה הספרדית בעיה"ק צפת ומירון**
באמצעות הרב מתתיהו שרים
רח' שאולזון 42 ירושלים, טל': 02-6518617

- 10. וועד ההקדשות - הקדש העדה האשכנזית במירון**
באמצעות הרב אברהם ישראל פרויליך
רח' חגי 25 ירושלים, טל': 050-4111199
- 11. ועדת החמישה לניהול קבר הרשב"י מס' תאגיד 500303847**
באמצעות הרב שמואל רבינוביץ'
עזרת תורה 32 ירושלים, טל': 02-5372737
- 12. בי.סי.ס הנדסה ובטיחות בע"מ ח.פ. 514534494**
ת"ד 753 יפיע, נצרת 1695500, טל': 050-5441144
תאגיד- חברה רשומה כדין
- 13. אינג' חליליה עאמר ת.ז. 29151636**
אלגבל 0 יפיע מיקוד : 1695500, טל' : 050-5441144
- 14. הרשות הארצית לכבאות והצלה -המשרד לביטחון פנים - מדינת ישראל**
ע"י פרקליטות מחוז חיפה – מדור אזרחי
מרח' פל-ים 15 א', ת.ד. 550 , חיפה 31004 , טל' : 073-3921400
- 15. מגן דוד אדום בישראל**
רח' הפלדה 5, אור יהודה 6021805 , טל' : 03-9101101
תאגיד – אגודה
- 16. משרד הכלכלה והתעשייה – זרוע העבודה – מדינת ישראל**
ע"י פרקליטות מחוז חיפה – מדור אזרחי
מרח' פל-ים 15 א', ת.ד. 550 , חיפה 31004 , טל' : 073-3921400

כתב תביעה בסדר דין רגיל

סוג התביעה ונושאה: נזקי גוף (142)

הסעד המבוקש: פיצויים בשל נזק גוף

אגרה: 1,236 ש"ח (בהתאם לפרט 35 לתוספת לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007 עפ"י תקנה 5(ב)(1)).

לא קיים הליך נוסף בבית משפט או בבית דין, בקשר למסכת עובדתית דומה שהתובעים הם צד לו או היו צד לו.

הזמנה לדין

הואיל וה"ה התובעים הגישו כתב תביעה זה נגדך, אתה מוזמן להגיש כתב הגנה בתוך שישים ימים מיום שהומצאה לך הזמנה זו.

לתשומת לבך, אם לא תגיש כתב הגנה אזי לפי תקנה 130 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, תהיה לתובעים הזכות לקבל פסק דין שלא בפניך.

נשמות טהורות. בקשה אחת. אנו שואלים. הם בקשו לחיות. חיי אמת,
חיי נצח והם אינם. הם הותירו אחריהם שובל של געגועים. שובל של
מעשים טובים. כל כך הרבה אין הותירו אחריהם. יש אור ויש אש. לפתע
אין אור אבל יש אש. והם אינם. אבוקה שלעולם לא תכבה.
שלא יכבה נרם לעולם ועד !!

חלק שני- תמצית הטענות

תיאור תמציתי של בעלי הדין:

1. התובעים יהיו מיוצגים ע"י ב"כ ערן בקר - חברת עורכי דין כמפורט לעיל, וכתובתם להמצאת כתבי בי"ד תהיה כנ"ל.
2. התובע מס' 1 הינו **עזבון המנוח יוסף דוד אלחדד ז"ל, ת.ז. 213873979**, יליד 21.3.2003 אשר נספה באסון מירון ביום 30.4.2021 (להלן: "המנוח 1").
3. התובע מס' 2 הינו **עזבון המנוח משה מרדכי אלחדד ז"ל, ת.ז. 218201440** יליד 08.3.2009 (קטין), אשר נספה באסון מירון ביום 30.4.2021 (להלן: "המנוח 2").
4. התובעים 3 ו-4 הינם הורי המנוחים 1 ו-2 ותובעים בשם העיזבונות כדורשים.

ייפוי כח	נספח 1
כתב וס"ר	נספח 2
צווי ירושה	נספח 3

5. התובע מס' 5 הינו **עזבון המנוח יוסף יהודה לוי טנטאו ז"ל, ת.ז. 326442316** יליד 26.2.2004 (קטין), אשר נספה באסון מירון ביום 30.4.2021 (להלן: "המנוח 5").
6. התובעים 6 ו-7 הינם הורי המנוח 5 ותובעים בשם העזבון כדורשים.

ייפוי כח	נספח 4
כתב וס"ר	נספח 5
צווי ירושה	נספח 6

7. התובע מס' 8 הינו **עזבון המנוח ישי מועלם ז"ל, ת.ז. 213934896** יליד 05.08.2003 (קטין), אשר נספה באסון מירון ביום 30.4.2021 (להלן: "המנוח 8").
8. התובעים 9 ו-10 הינם הורי המנוח 8 ותובעים בשם העזבון כדורשים.

ייפוי כח	נספח 7
כתב וס"ר	נספח 8
צווי ירושה	נספח 9

9. התובע מס' 11 הינו **עזבון המנוח נחמן קירשנבוים ז"ל, ת.ז.:** 214736084 יליד 22.03.2005 (קטין), אשר נספה באסון מירון ביום 30.4.2021 (להלן: "המנוח 11").

10. התובעים 12 ו-13 הינם הורי המנוח 11 ותובעים בשם העזבון כורשים.

10 נספח כ	ייפויי כח
11 נספח כ	כתב וס"ר
12 נספח כ	צוו ירושה

11. התובע מס' 14 הינו **עזבון המנוח משה לוי ז"ל, ת.ז.:** 331564104 יליד 17.11.2007 (קטין), אשר נספה באסון מירון ביום 30.4.2021 (להלן: "המנוח 14").

12. התובעים 15 ו-16 הינם הורי המנוח 14 ותובעים בשם העזבון כורשים.

13 נספח כ	ייפויי כח
14 נספח כ	כתב וס"ר
15 נספח כ	צוו ירושה

13. התובע מס' 17 הינו **עזבון המנוח שמחה בונים דיסקינד ז"ל, ת.ז.:** 318367869 יליד 07.08.1997 אשר נספה באסון מירון ביום 30.4.2021 (להלן: "המנוח 17").

14. התובעים 18, 19 ו-20 הינם אשת המנוח וילדיו, ילידי 1997, 2018 (קטין) ו-2020 (קטין) בהתאמה, ותובעים **כורשים ותלויים** במנוח ובשם העזבון.

16 נספח כ	ייפויי כח
17 נספח כ	כתב וס"ר
18 נספח כ	צוו ירושה

15. התובע מס' 21 הינו **עזבון המנוח אריאל צדיק ז"ל, ת.ז.:** 059019554 יליד 26.11.1964 אשר נספה באסון מירון ביום 30.4.2021 (להלן: "המנוח 21").

16. התובעים 22, 23, 24, 25, 26 ו-27 הינם אשת המנוח וילדיו, ילידי 1972, 2002, 2003 (קטין), 2006 (קטין), 2010 (קטין) ו-2012 (קטין) בהתאמה, ותובעים **כורשים ותלויים** במנוח ובשם העזבון.

19 נספח כ	ייפויי כח
20 נספח כ	כתב וס"ר
21 נספח כ	צוו ירושה

17. התובע מס' 28 הינו **עזבון המנוח מרדכי פעקעטע ז"ל, ת.ז.:** 316324334 יליד 16.11.1996 אשר נספה באסון מירון ביום 30.4.2021 (להלן: "המנוח 28").

18. התובעים 29, 30 ו-31 הינם אשת המנוח וילדיו, ילידי 1996, 2018 (קטין) ו-2020 (קטין) בהתאמה, ותובעים **כורשים ותלויים** במנוח ובשם העזבון.

22 נספח כ	ייפויי כח
23 נספח כ	כתב וס"ר
24 נספח כ	צוו ירושה

19. התובע מס' 32 הינו **עזבון המנוח שרגא גשטטנר ז"ל, מס' דרכון: HH503766**, יליד 15.9.1987, אשר נספה באסון מירון ביום 30.4.2021 (להלן: "המנוח 32").

20. התובעים 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39 ו-40 הינם אשת המנוח, ילדיו והוריו, ילידי 1987, 2007 (קטיין), 2010 (קטיין), 2012 (קטיין), 2014 (קטיין), ו-2016 (קטיין) בהתאמה, ותובעים **כירשים ותלויים** במנוח ובשם העזבון.

25 נספח	ייפוי כח
26 נספח	כתב וס"ר
27 נספח	תעודת פטירה

21. הנתבעת 1 משטרת ישראל אשר הוקמה ופועלת עפ"י פקודת המשטרה (נוסח חדש), תשל"א-1971 (להלן "הנתבעת 1" ו/או "המשטרה") והיא אמונה, בין היתר, על בטיחות וביטחון הציבור, הנפש והרכוש, ועל הסדר הציבורי, והיא שאישרה קיום הילולת ל"ג בעומר בקבר הרשב"י בהר מירון, קבעה את הסדרי הבטיחות ואופן הפעלת הכוחות במקום, גם סדרנים שהוצבו באתר פעלו עפ"י הוראות המשטרה, היא שלטה על מהלך ההילולה ועל נקיטת האמצעים הדרושים, הייתה אחראית על אבטחת ההילולה, אחראית על ביטחונם ובריאותם של המשתתפים, ונשאה באחריות הכוללת על אמצעי הביטחון והסדר במקום, לכן נתקיימה "קירבה" בין המשטרה לקהל המשתתפים בהילולה אשר סמכו על המשטרה לקיים הסדר והביטחון במקום, המשטרה חבה אם כן חובת זהירות כלפיהם והיה מחובתה לצפות והיא אף צפתה בפועל את התרחשות האסון.

22. הנתבע 2 המשרד לביטחון הפנים (להלן "הנתבע 2" ו/או "המשרד לביטחון הפנים"), הינו משרד ממשלתי של מ"י המופקד על ביטחון הפנים במדינה אליו כפופה המשטרה ו/או שירותי הכבאות וההצלה, והוא אחראי, בין היתר, על הפיקוח ומתן הוראות, הנחיות, נהלי בטיחות, ביטחון, תכנון, אישור וניהול הילולת ל"ג בעומר בקבר הרשב"י בהר מירון ושמירה על בטיחות וביטחון הרכוש והגוף ו/או אחראי על קידום חקיקה בנושאי בטיחות וביטחון הציבור ו/או ניהול אירועים המוניים.

23. הנתבע 3 משרד הפנים (להלן "הנתבע 3" ו/או "משרד הפנים"), הוא משרד ממשלתי האחראי על השלטון המקומי, כמו כן אחראי, בין היתר, על רישוי עסקים, והוא אחראי על אישור ו/או קיום הילולת ל"ג בעומר בהר מירון ועל קביעת נהלים ו/או הוראות ו/או בדיקת האתר ואישורו ו/או על התכנון, שמירה על בטיחות וביטחון הרכוש והגוף ו/או אחראי על קידום חקיקה ו/או אחראי על קידום חקיקה בנושאי בטיחות וביטחון הציבור ו/או ניהול אירועים המוניים.

24. הנתבע 4 המשרד לשירותי דת (להלן "הנתבע 4" ו/או "המשרד לשירותי דת"), הוא משרד ממשלתי הממונה על שירותי הדת ליהודים בישראל, ואחראי, בין היתר, על המקומות הקדושים בישראל ועל תחזוקתם וניהולם, לרבות אתר קבר הרשב"י בהר מירון, והוא אחראי על אישור וניהול הילולת ל"ג בעומר בהר מירון, בדיקת האתר ותחזוקתו, קביעת הוראות, נהלים, כללי בטיחות, שמירה על בטיחות וביטחון הרכוש והגוף, וממונה על המרכז הארצי לפיתוח המקומות הקדושים ו/או אחראי על קידום חקיקה ו/או אחראי על קידום חקיקה בנושאי בטיחות וביטחון הציבור ו/או ניהול אירועים המוניים דתיים.

25. הנתבע 5 משרד התיירות (להלן "הנתבע 5" ו/או "משרד התיירות"), הוא משרד ממשלתי הממונה על פיתוח ושיווק התיירות בישראל, קיום פיקוח על שירותי התיירות ועל אתרי התיירות, והוא אחראי במשותף עם המשרד לשירותי דת על המרכז הארצי לפיתוח המקומות הקדושים, ואחראי על אישור וניהול הילולת ל"ג בעומר בקבר הרשב"י בהר מירון, בדיקת האתר ותחזוקתו, קביעת הוראות, נהלים, כללי בטיחות, שמירה על בטיחות וביטחון הרכוש והגוף ו/או אחראי על קידום חקיקה ו/או אחראי על קידום חקיקה בנושאי בטיחות וביטחון הציבור ו/או ניהול אירועים המוניים באתרי תיירות.

26. הנתבעת 6 המרכז הארצי לפיתוח המקומות הקדושים (להלן "הנתבעת 6" ו/או "המרכז הארצי") היא עמותה ממשלתית כפופה למשרד לשירותי דת ו/או למשרד התיירות, ואחראית, בין היתר, על חיזוק מעמד המקומות הקדושים בישראל ופיתוחם, ריכוז וביצוע פעולות באתרי המקומות הקדושים ואמונה על הטיפול במקומות הקדושים וזאת בהתאם לחוק ולהחלטות הממשלה, היא שומרת, מתחזקת ומתפעלת אתרים קדושים לעם היהודי וביניהם קבר רבי שמעון בר יוחאי במירון והיא זו שמנהלת את הילולת ל"ג בעומר בהר מירון ומתקצבת מדי שנה עבור אירועי ההילולה ועבור תחזוקה שוטפת של המתחם ואחראית על מתן אישור ו/או הוראות ו/או נהלי בטיחות ו/או ניהול ו/או טיפול באתר הר מירון ותחזוקתו ו/או תיאום עם הגורמים וגופים שונים וכו', וגם כעת לאחר האסון נשוא התביעה, בשנת 2022 ניתן לה שוב אישור לנהל את ההילולה אף ללא מכרז – וכעת לאחר האסון נשוא התביעה מקודמת ההתקשרות מולה במקביל להסדרה מלאה של מעמדה כזרוע ביצוע ממשלתית כפי שהיה ראוי שייעשה לאורך שנים רבות אחורה.

27. הנתבעת 7 המועצה האזורית מרום הגליל הוקמה עפ"י פקודת המועצות המקומיות (נוסח חדש) וצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), תשי"ח-1958 (להלן "הנתבעת 7" ו/או "המועצה האזורית") אשר בתחום שיפוטה ושטחה המוניציפאלי נמצא מושב מירון לרבות מתחם קבר הרשב"י והיא אחראית על תחזוקתו ו/או פיתוחו לרבות פיתוח התשתיות בו ובסביבתו ו/או טיפול בו ו/או אחראית על מתן היתרי בניה ו/או מתן צווי הריסה ו/או אכיפת צווי הריסה ו/או אחראית על פיקוח ואכיפה של בניה לא חוקית ו/או אחראית על מתן צווי עסקים ו/או אחראית על תכנון ו/או אישור וניהול הילולת ל"ג בעומר בהר מירון, בדיקת האתר ותחזוקתו, קביעת הוראות, נהלים, כללי בטיחות, שמירה על בטיחות וביטחון הרכוש והגוף ואחראית על תחזוקת האתר במצב ראוי לשימוש ותקין ואחראית על איתור והערכת סיכונים של מפגעים מסוכנים לציבור בתחום שיפוטה וסילוקם.

28. הנתבע 8 ועד מקומי של יישוב מירון אשר הוקם עפ"י פקודת המועצות המקומיות (נוסח חדש) וצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), תשי"ח-1958 (להלן "הנתבע 8" ו/או "הועד המקומי") אשר בתחום שיפוטה נמצא מושב מירון לרבות מתחם קבר הרשב"י והוא אחראי על תחזוקתו ו/או פיתוחו לרבות פיתוח התשתיות בו ובסביבתו ו/או טיפול בו ו/או אחראי על פיקוח ואכיפה של בניה לא חוקית ו/או אחראי על אישור וניהול הילולת ל"ג בעומר בהר מירון, בדיקת האתר ותחזוקתו, קביעת הוראות, נהלים, כללי בטיחות, שמירה על בטיחות וביטחון הרכוש והגוף ואחראי על תחזוקת האתר במצב ראוי לשימוש ותקין ואחראי על איתור מפגעים וסילוקם.

29. הנתבע 9 הקדש העדה הספרדית בעיה"ק צפת ומירון (להלן "הנתבע 9" ו/או "הקדש הספרדי") הוא הקדש דתי הקיים מאות שנים אשר הוקם עפ"י דין ו/או עפ"י ההלכה ו/או עפ"י חוק הנאמנות, תשל"ט-1979 ומטרותיו ניהול המקומות הקדושים בצפת ומירון והוא אמון על אתר קבר הרשב"י בהר מירון ומחזיק בו ו/או בעלים בו במשותף ו/או מפעיל אותו ומונו לו נאמני הקדש עפ"י דין כדי לנהל אותו והוא אחראי על תחזוקתו וניהולו של מתחם קבר הרשב"י בהר

מירון ו/או אחראי על אישור וניהול הילולת ל"ג בעומר, בדיקת האתר ותחזוקתו, קביעת הוראות, נהלים, כללי בטיחות, שמירה על בטיחות וביטחון הרכוש והגוף ואחראי על תחזוקת האתר במצב ראוי לשימוש ותקין.

30. הנתבע 10 הקדש העדה האשכנזית (להלן "הנתבע 10" ו/או "ההקדש האשכנזי") הוא הקדש דתי הקיים מאות שנים אשר הוקם עפ"י דין ו/או עפ"י ההלכה ו/או עפ"י חוק הנאמנות, תשל"ט-1979 ומטרותיו ניהול המקומות הקדושים בצפת ומירון והוא אמון על אתר קבר הרשב"י בהר מירון ומחזיק בו ו/או בעלים בו במשותף ו/או מפעיל אותו ומונו לו נאמני הקדש עפ"י דין כדי לנהל אותו והוא אחראי על תחזוקתו וניהולו של מתחם קבר הרשב"י ו/או אחראי על אישור וניהול הילולת ל"ג בעומר, בדיקת האתר ותחזוקתו, קביעת הוראות, נהלים, כללי בטיחות, שמירה על בטיחות וביטחון הרכוש והגוף ואחראי על תחזוקת האתר במצב ראוי לשימוש ותקין.

נספח 28 חלוקת אתר מירון עפ"י גושים וחלקות

31. הנתבעת 11 ועדת החמישה לניהול קבר הרשב"י (להלן "הנתבעת 11" ו/או "ועדת החמישה") הוקמה עפ"י הסכם בין המדינה לבין ההקדשות הרשומים בטאבו וחבריה נציג המדינה ונציגים מטעם ההקדשות ובסמכותה להחליט בכל ענין הנוגע לניהולו של אתר קבר הרשב"י בהר מירון, בין היתר, בתחומים של בניה ושיפוץ, תחזוקה, קופות צדקה, ניהול כספי התרומות והשימוש בהם, אישור וניהול הילולת ל"ג בעומר, בדיקת האתר ותחזוקתו, קביעת הוראות, נהלים, כללי בטיחות, שמירה על בטיחות וביטחון הרכוש והגוף.

32. הנתבעת 12 חברת בי.סי.ס הנדסה ובטיחות בע"מ (להלן "הנתבעת 12" ו/או "חברת בי.סי.ס") חברה בע"מ מאוגדת עפ"י דין בישראל ועוסקת בעבודות בניה, הנדסה, בטיחות ויעוץ נגישות. ובכל זמן רלוונטי לכתב תביעה זה הייתה זו שתכננה ו/או הייתה אחראית על תכנון הבטיחות באתר קבר הרשב"י בהר מירון ו/או מתן שירותי הנדסה ותכנון ו/או פיקוח ו/או ייעוץ ו/או בדיקת האתר והתאמתו לקיום הילולת ל"ג בעומר בשנת 2021 ו/או קביעת נהלים והוראות ו/או כללי בטיחות ו/או שמירה על בטיחות וביטחון הרכוש והגוף.

33. הנתבע 13 אינג' חליליה עאמר מהנדס בטיחות במקצועו (להלן "הנתבע 13" ו/או "המהנדס") ובכל זמן רלוונטי לכתב תביעה זה, היה הבעלים של הנתבעת 12, והיה זה שכתב את חוות דעת ותוכנית הבטיחות לאתר טרם ההילולה והיה אחראי על תכנון הבטיחות באתר קבר הרשב"י בהר מירון לקראת הילולת ל"ג בעומר בשנת 2021 ו/או מתן שירותי הנדסה ותכנון ו/או פיקוח ו/או ייעוץ ו/או בדיקת האתר והתאמתו לקיום ההילולה ו/או קביעת נהלים והוראות ו/או כללי בטיחות ו/או שמירה על בטיחות וביטחון הרכוש והגוף ואישור תוכנית הבטיחות ו/או תוכנית הקונסטרוקציה באתר.

34. הנתבעת 14 הרשות הארצית לכבאות והצלה (להלן "הנתבעת 14" ו/או "הרשות הארצית לכבאות"), גוף סטטוטורי אשר הוקם מכח סעי' 3 לחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, הרשות הארצית לכבאות והצלה הינה רשות ממלכתית ארצית בתוך המשרד לביטחון פנים (סעי' 3(א) לחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה) והיא אחראית, בין היתר, על הצלת חיי אדם ורכוש, חילוץ והצלת לכודים, בדיקת בטיחות למבנים ו/או אירועים המוניים ו/או מתן אישור לרישוי עסקים ו/או מתן היתרים לשימוש במבנים ו/או קיום אירועים המוניים לרבות אירוע הילולת ל"ג בעומר מירון.

35. הנתבעת 15 מגן דוד אדום בישראל (להלן "הנתבע 15" ו/או "מד"א") היא אגודה אשר הוקמה מכח סעי' 2 לחוק מגן דוד אדום, תש"י-1950 והיא אחראית, בין היתר, על מתן שירותי עזרה ראשונה, פינוי נפגעים באמבולנס, רפואת חירום, פעילות הומניטרית והיא למעשה ארגון ההצלה הלאומי של ישראל.

36. הנתבע 16 משרד הכלכלה והתעשייה – זרוע העבודה (להלן "הנתבע 16" ו/או "זרוע העבודה") משרד ממשלתי שאחראי, בין היתר, על קידום רגולציה בשוק הישראלי בכל הנוגע לתעסוקה ולבטיחות, אכיפת חוקי העבודה, הכשרות מקצועיות, פיקוח, אחראי על הבטיחות באופן כללי וכו' ומתוקף תפקידו מחוייב לקדם חקיקה לבטיחות באירועים המוניים.

הסעד המבוקש:

37. התובעים יטענו כי על הנתבעים לפצותם בגין הנזקים שנגרמו להם ולמנוחים כתוצאה מאירוע האסון נשוא התביעה.

תמצית העובדות הנחוצות לביסוסה של עילת התביעה ומתי נולדה:

38. בפנינו תובענה בגין אסון רב הנפגעים, האזרחי, הטראגי, האכזרי והגדול ביותר שאירע בתולדות מדינת ישראל- אסון הילולת רבי שמעון בר יוחאי במירון שהתרחש בליל ל"ג בעומר, י"ח באייר התשפ"א, 30.04.2021.

39. במועד האסון, מתחם תולדות אהרון היה קטן מלהכיל את עשרות אלפי המשתתפים. בשל הצפיפות, הדוחק המסוכן במתחם, החלו אלפים מהמשתתפים לצאת מהמתחם דרך היציאה לגשר דב. במהלך היציאה החלו ההמונים להדחק בגשר דב. קהל המשתתפים הלך בהליכה שהייתה "כנהר אנושי" הזורם כדבוקה אחת במורד ואין מוצא, מבלי שמי מבין הנמצאים במקום יכול לראות מה קורה מלפנים. לפתע, החלו אנשים ליפול הן במורד גשר דב, והן בחלק התחתון של המדרגות המצויות בתחתית הגשר, כשהם נמחצים תחת ערימה אנושית של קהל, שלא ידע כאמור מה קורה מלפנים, ולא יכול היה ליסוג לאחור ו/או לחלץ את עצמו בשל הצפיפות האדירה ותנאי השטח והמקום.

40. באסון נרמסו, נדחסו ונספו 45 גברים וילדים ונפצעו 145 בני אדם עקב מעיכה וחנק שנגרמו בתדחוקת קהל.

41. ההרוגים באסון, ביניהם המנוחים 1, 2, 5, 8, 11, 14, 17, 21, 28 ו-32, מתו במוות טראגי ביותר תוך כדי מחנק איטי ומעיכה. המנוחים נמחצו מתחת להמון דבר שגרם לדקות ארוכות מאד (לפחות 30 דקות!) של סבל רב.

42. במהלך דקות ארוכות אלה, ממש בתוך שדה קרב בכאוס מתמשך, זעקו המנוחים לעזרה, התחננו, עמדו על נפשם ונלחמו על חייהם בתקווה להיחלץ ולהינצל, קראו שמע ישראל, נאנקו אנקות כאב, חשו את המוות קרב ובא, גופם נחלש תחת הדחק, נמחצו אט אט מתחת להמון, התקשו לנשום והחמצן הלך ונחלש מהריאות באופן איטי והדרגתי, בשארית כוחם עד שאט אט קולם נעלם, עד שנפחו את נשמתם, אורם כבה ! חייהם נגדעו במוות אכזרי ואיטי שעוד לא ראינו כמוהו בתולדות המדינה אשר הכריזה בעקבות האסון על יום אבל לאומי (להלן: "האסון" ו/או "אסון מירון").

43. תובענה זו חושפת התנהלות חמורה מאד ומציפה שוב על פני השטח את מדיניות ותרבות ה"היה בסדר" כפי שהטיב ביהמ"ש להגדירה באסונות קודמים. הדברים חמורים שבעתיים באסון מירון עקב העובדה כי "הכתובת הייתה על הקיר" ואתר הר מירון (להלן: "האתר") הוזנח שנים על גבי שנים, כאשר הילולת רבי שמעון בר יוחאי מתקיימת מדי שנה (להלן: "ההילולה"). את האתר כידוע פוקדים מאות אלפי מבקרים בהילולה אשר זכתה כבר מזמן לדיונים בכנסת ישראל, אף ניתן דו"ח מבקר המדינה בשנת 2008 בגין ליקויים משמעותיים לרבות ליקויי בטיחות חמורים, ליקויים בדרכי מילוט, תשתיות במצב רעוע ולא מספיקות, בינוי לא חוקי, הזנחה מתמשכת, חוסר ארגון, פיקוח ואכיפה וכיוצא"ב עד כדי סכנת נפשות. הטיב מבקר המדינה לקבוע כבר בשנת 2008, כי "אין מקום לאפשר המשך המצב הקיים" כאשר בסופו של יום האתר המשיך להיות מוזנח, ההילולה מתקיימת ללא ארגון מתאים ומבלי להיערך נכון לאירוע האזרחי השנתי הגדול ביותר במדינת ישראל. כאשר במשך שנים רבות ובכל אותה עת, מאחורי הקלעים, התנהל "מאבק כוחות" על השליטה במקום, שלשלאות הדוקות של אינטרסים, תוך כדי שהפקירו את העיקר, השמירה על חיי אדם, בטיחות וביטחון המשתתפים, בטיחות המקום והתאמתו להמון שפוקד אותו, מה שהוביל לשרשרת של ליקויים שגרמו בסופו של דבר לקרות האסון הצפוי ואשר היה ניתן וצריך למנוע אותו.

44. ברקע לכל אלו גם חוסר האסדרה של אירועים המוניים ונושא הבטיחות והתעלמות מתמשכת מהצורך בכך עד כדי הפקרת חיי אדם, לרבות העדר חקיקה, תקנות, תקנים מפורטים, וחמור מכך גם פטור מאישור רישוי עסקים לאירועים דתיים ולאומיים. אם בכך לא די, מדובר בנוסף במחדל ממשלתי מתמשך לאורך שנים, בגינו אין עד היום קביעה ברורה איזה הוא הגוף האחראי על הבטיחות באירועים אלו, זאת למרות האסונות שפקדו את המדינה, ולמרות שהצורך ברגולציה כבר עלה פעם אחר פעם בעקבות אסונות קודמים. המדינה המשיכה בשלה והתעלמה במודע מהמצב המסוכן השורר במדינה, תוך שהיא אדישה לתוצאות הקשות שיכולות להיגרם מהתנהלות זו, עד כדי עצימת עיניים מכוונת, שהובילה לתוצאה הטראגית ולהתרחשות אסון הר מירון. כאשר האסון הבא הוא רק עניין של זמן!

העובדות המקנות סמכות לבית משפט נכבד זה:

45. לביהמ"ש הנכבד הסמכות המקומית והעניינית לדון בתובענה לאור מהותה, ערכה ובהיות המדינה נתבעת בתובענה.

46. בלי"ג לספירת העומר נערכת מידי שנה "הילולה" שהינה אירוע שמחה רב משתתפים, של מאמינים רבים שעולים לקברו של רבי שמעון בר יוחאי על הר מירון. ביום ל"ג בעומר ובימים הסמוכים לו מבקרים במקום מאות אלפי אנשים, כאשר שיאו של האירוע הוא בהדלקת מדורה מסורתית בליל ל"ג בעומר על גג הקבר, המלווה בריקודי שמחה המוניים.
47. אירוע זה הוא האירוע ההמוני (האזרחי-דתי) השנתי הגדול ביותר המתקיים במדינת ישראל תחת כיפת השמיים בשטח שגודלו כ- 16,918 מ"ר ואשר יכול להכיל כ- 16,700 משתתפים.
48. עפ"י תוכנית הבטיחות שאושרה, מדובר בסה"כ שטח כולל "ברוטו" של הרחבות השונות על ההר עפ"י מדידת מהנדס בטיחות מטעם הנתבעים, הנתבע חלילה עאמר. כאשר בחישוב שטח הצפייה לעניין תנאי זה לא יכללו דרכי גישה, מבנים או מתקנים המצויים באותו אזור וכן שטח ברוחב שלא יפחת מ- 2 מ' בחזית המבנים והמתקנים הממוקמים באזורים המיועדים לשמש את הקהל במהלך האירוע. מחישוב שטחי הצפייה יש להחסיר גם את השטחים מאחורי מתקנים מבנים או מתקנים ארעיים כגון: טריבונוט, מגדלים מהם לא ניתן לצפות אל הבמה.
49. ההילולה מתקיימת באתר הר מירון מדי שנה ונמשכת כ- 2 לילות ו- 3 ימים ובמהלכה מתקיימת גם חלוקת מזון מסודרת ומתוכננת מראש, דבר המחייב קבלת רישוי עסק, שלא נעשה בפועל.
50. במהלך ימי ההילולה מתקיימות מדי שנה מס' רב של הדלקות של חסידויות ו/או קבוצות דתיות חרדיות שונות כאשר ההדלקות מחולקות ומפוזרות על-פני כשלושה ימים. ההדלקות מתבצעות באתר מירון שמחולק למתחמים של חסידויות ו/או קבוצות דתיות אחרות, כל אחת בנפרד אך בסמיכות האחת לשנייה, מה שגורם, מטבע הדברים, לצפיפות יתר.
51. לחלק מהחסידויות ו/או קבוצות דתיות חרדיות יש מתחמי הדלקה ייעודיים משלהן, כאשר חסידות ו/או קבוצה שאין לה מתחם הדלקה משלה, משתמשת במתחם הדלקה של חסידות ו/או קבוצה אחרת בתכנון ותיאום מראש.
52. בשנת 2020 עקב התפרצות נגיף הקורונה החדש Covid-19 ולאור ההגבלות שהוטלו ואילוצי צו השעה לא התקיימה ההילולה בהר מירון במתכונתה הרגילה אלא צומצמה ל-3 הדלקות בלבד, ואושרה הגעתם של 150 משתתפים.
53. בנסיבות אלה, צפוי היה ובוודאי שניתן היה לצפות כי בשנת 2021 תהיה השתתפות מוגברת של קהל מאמינים, עקב ביטול ההילולה וצמצומה בשנת 2020.
54. לציפייה להשתתפות מוגברת של קהל, התווספה בשנת 2021 העובדה כי ל"ג בעומר חל ביום שישי, ומפאת השבת המתקרבת חגיגות היום התרכזו בעיקר בליל ל"ג בעומר, בשונה משנים עברו שבהן החגיגות התפרשו למשך זמן של יותר מיממה. כך לדוגמה, אירועי ההדלקות של חסידות תולדות אהרון וחסידות תולדות אברהם יצחק שנערכים בשנים רגילות בסיומו של יום ל"ג בעומר, הועברו לחצות ליל ל"ג בעומר, בליל שבין יום חמישי 29.04.2021 ויום שישי 30.04.2021, כך שלמעשה ולאור מגבלת הזמן לפני כניסת השבת ההילולה לשנת 2021 צומצמה מטבע הדברים ללילה אחד בלבד, הלילה שבין חמישי לשישי, ובוטלו חלק מההדלקות.

55. גם לאור עובדה זו היה צפוי ו/או ניתן היה לצפות לעומס חריג והתקהלות גדולה בהילולה.
56. למרות זאת, הנתבעים לא דאגו להיערך כראוי ובהתאם ו/או לשנות נהלים ו/או להקפיד על נהלים מתאימים ו/או להוסיף כח אדם ו/או לצמצם ולהגביל את המשתתפים ו/או לדאוג לויסות קהל ו/או לפקח על תנועת הקהל והצפיפות ו/או להציב מחסומים ו/או סדרנים ו/או שוטרים לויסות קהל, הכוונתו, הגבלת כמותו ומניעת הצטופפות וכו'.
57. בנוסף, בהתאם לאמור בפקודה המבצעית של משטרת ישראל להילולת הרשב"י 2021, ערב אירוע האסון, נכתב כי מתחם תולדות אהרון צר מלהכיל את ההמונים המתקבצים אליו, ויש להרחיב אותו ואת דרך הגישה אליו. בנוסף הוזכרו שעות הלילה המאוחרות כשעות שבהן יש עומס רב של משתתפים, והומלץ להגביל את מספר הבאים. בפועל לא הורחב מתחם תולדות אהרון ולא הוגבלה כמות המשתתפים.
58. אם בכך לא די, ב-19 באפריל, כשבוע וחצי לפני האסון נערך דיון מיוחד בלשכת מפכ"ל המשטרה. בין המשתתפים: כל צמרת המשטרה הרלוונטית, לרבות מפקדי המחוז הצפוני, אגף התנועה, אגף מבצעים (אג"ם), משאבי אנוש והיועצת המשפטית של המשטרה. בדיון הועלו אזהרות רבות ביחס לעומס הצפוי והסכנה לחיי אדם בכלל, כמו גם אזהרות בעניין הבעייתיות והסכנה ובתנועה ובצירי הגישה למתחם תולדות אהרון בפרט, אך על-אף שהכתובת הייתה על הקיר כאמור, המפכ"ל ובכירי הארגון נתנו אור ירוק לאירוע. נאמר גם נאמר כי "סוגיות אלה מחייבות ריכוז מאמץ וקשב במסגרת ההיערכות, לאור ריבוי המשתתפים בתא שטח קטן ומוגבל והסכנה המוחשית לחיי אדם". במהלך אותו דיון הצביעו הנוכחים על הצפיפות האפשרית כסכנה ברורה ומיידית וצויין כך "התכלית – שלום הציבור. האיום הגדול – צפיפות ותשתיות" אף הומלץ להיערך "לאירוע רב נפגעים, ומוכנות לעומס כולל תוכנית לדילול קהל ע"י אגף התנועה".
59. למעשה כל אותן סכנות שסומנו והאזהרות שכבר אז הועלו – לגבי העומס והצפיפות במתחם, כמו גם חוסר היכולת להבטיח את בטיחות המשתתפים - התממשו, ואירע האסון האזרחי הנורא בתולדות המדינה, והאזהרות העיקריות שהועלו בישיבת המשטרה הגורלית, אך לא טופלו, הובילו למותם הטראגי של עשרות מתפללים חפים מפשע.
- מתחם תולדות אהרון**
60. כאמור, באתר מירון הוכשרו מתחמי הדלקה וריקודים בסמוך למתחם הקבר ועם השנים נוספו הדלקות הנעשות ע"י רבנים ואדמו"רים שונים במהלך ליל ויום ל"ג בעומר, שחלקם באים יחד עם קבוצת חסידים ו/או מתפללים / מאמינים גדולה.
61. מזה שנים רבות, חסידות תולדות אהרון עורכת אירוע הדלקה גדול במירון במוצאי ל"ג בעומר. הדלקה זו מסכמת את סדרת אירועי החג ונועלת באופן סופי את הילולת הרשב"י.
62. האסון התרחש כאמור ביום 30.04.2021 בשעה 00:45 ו/או בסמוך לכך, לאחר הדלקת חסידות "תולדות אהרון" שנחשבת לחסידות גדולה ומבוקשת שזוכה מדי שנה להשתתפות המונית.
63. כאמור, בשנת 2021 היה צפוי ביקוש גדול אף יותר, זאת בשל צמצום ההדלקות וביטול חלקן כאמור (בשל העובדה שההילולה צומצמה ללילה אחד), דבר שיצר עומס רב והצטופפות חריגה במתחם תולדות אהרון.

64. הדלקת תולדות אהרון תוכננה להתקיים בין השעה 00:00 עד השעה 02:30, כאשר עד השעה 01:00 לא תהא הדלקה מקבילה להדלקת תולדות אהרון, והחל מהשעה 01:00 תהיה הדלקה נוספת במתחם בויאן הצמוד.
65. עפ"י תוכנית הבטיחות, הכניסה למתחם תולדות אהרון הוגבלה לכ- 3,159 משתתפים, כאשר לפי ההערכות בפועל היו בזמן האסון לפחות כ-25,000 משתתפים (פי 8 ממה שאושר).
66. לאתר הר מירון כולו (כלל המתחמים) אושרה הגבלת משתתפים של 16,700 אנשים, כאשר לפי הערכות היו מעל 150,000 משתתפים, ולכל הפחות, עפ"י הערכות המשטרה, כ-70,000 איש ששהו באתר במועד האסון (קרי לפחות פי 4 ! מהמאושר) ובפועל כנראה הרבה יותר מכך, הכל בניגוד מוחלט לתוכנית שאושרה ולחוו"ד מהנדס הבטיחות.
67. לפי תוכנית הבטיחות שהוכנה, במתחם תולדות אהרון קיימות מספר יציאות שמשמשות גם ככניסות, קרי מעבר דו צדדי. אלא, שבפועל היציאה/כניסה הרחבה ביותר ממוקמת בכניסה לעזרת נשים. כך, שהשימוש העיקרי בה נעשה ע"י נשים, והיא יכולה הייתה לשרת בעיקר את היורדים מהצד העליון, מקבר הרשב"י ומתחם ההדלקות של בויאן שנמצא מעליו או העולים ממתחם תולדות אהרון לקבר הרשב"י ולמתחם ההדלקה של בויאן.
68. שאר היציאות/כניסות לא זו בלבד שלא היו רחבות דיון, הן גם היו בכיוון הפוך מכיוון היציאה לחניונים ו/או למורדות ההר, וכדי להגיע דרכן צריך היה לעשות סיבוב ארוך. חלק מאותן יציאות/כניסות יורדות לכיוון מתחם "תולדות אברהם יצחק" שנמצא מתחת למתחם "תולדות אהרון" כך שלמעשה מי שמסיים מתולדות אהרון ורוצה לשוב על עקבותיו צריך היה לעשות סיבוב ארוך ולרדת דרך תולדות אברהם כדי להגיע לחניונים וליציאה מהאתר. שאר היציאות כאמור עולות למעלה ולכיוון מתחמי ההדלקה האחרים.
69. כך או כך, שאר היציאות שסומנו בתוכנית הבטיחות היו חסומות בפועל, ולא היו בשימוש.

גשר דב

70. למעשה נשארה יציאה אחת עיקרית בשימוש שיוצאת מהפינה הדרום-מערבית של מבנה קבר הרשב"י וממשיכה במקביל לדרום המבנה ומובילה בסופה אל דרך המיועדת לגברים בלבד ("דרך מהדריין") המגיעה עד לכביש הראשי (כביש 866). דרך זו התחילה בגשר שכונה "שביל רבי דב" ע"ש דב אייזנברג שהיה פעיל במירון מחסידי תולדות אהרון.
71. דרך זו עוברת סמוך ומעל למתחם תולדות אברהם ומתחת לתולדות אהרון (להלן "גשר דב"). זו הדרך הקצרה ביותר המובילה אל החניונים וריכוז האוטובוסים ואל מורדות אתר הר מירון גם להליכה ברגל כדי שהאנשים יחזרו על עקבותיהם.
72. בהקשר זה יודגש כי באופן טבעי ואינסטינקטיבי, אדם סביר יבקש לרדת לכיוון מטה לנקודה הכי קרובה כדי לצאת מהמתחם ולשוב אל מורדות האתר בחזרה מטה, ולא לעלות למעלה בכיוון ההפוך ולכיוון מתחמים אחרים כדי לרדת לאחור מכן למטה או לעשות סיבוב ארוך והפוך מכיוון היציאה ומכיוון מורדות ההר ולהתרחק לכיוון הכניסה ההפוכה והרחוקה למתחם תולדות אברהם יצחק ולעבור דרך מתחם זה ולחצותו כדי להגיע בדיוק לנקודת המפגש בין תולדות אהרון לתולדות אברהם בתחתית גשר דב ומשם להמשיך לכיוון מורדות ההר.

73. גשר דב היווה, בפני עצמו, מפגע חמור ביותר, בין היתר, בשל בנייתו בשיפוע קשה (מדרון), רוחב משתנה/הצרה, שני סוגי מדרכים (חצי אספלט וחצי מתכת), בליטות, פסי מתכת מחליקים באספלט, מהלך מדרגות לא אחידות בקצה התחתון ועוד.

74. במדרגות המובילות מ/אל גשר דב קיימים שני מסלולי הליכה, כשבניהם היה קיים מאחז יד אשר הפריד בין שני מסלולי הליכה אלה, אך הנתבעים לא הגדירו איזה מן המסלולים מיועד לירידה ממרפסת הכוהנים באמצעות גשר דב ואיזה מהמסלולים מיועד לשמש כעלייה אל מרפסת הכוהנים באמצעות גשר דב. המשמעות הינה ששני המסלולים משמשים הן לעלייה והן לירידה וכאשר התחיל עומס ובעקבותיו כאוס בין תנועת יורדים לתנועת עולים נוצרו נקודות חיכוך, לחץ ומעיכה של הנעים בשני מסלולי הליכה אלה והנתבעים לא דאגו מראש להגדיר ולסמן כל כיוון. הנתבעים גם לא דאגו לאכוף בפועל הפרדה כלשהי ולא התקיימו שום פיקוח ובקרה על תנועת העולים והיורדים, כך ששני המסלולים שימשו בפועל לעליה ולירידה כאמור ללא כל הפרדה.

75. **בקצה התחתון של גשר דב** - במדרגות שהיו ממוקמות בקצה התחתון של גשר דב, ניתן היה לפנות ימינה באמצעות מהלכי מדרגות נוספים אשר מובילים מתולדות אהרון לתולדות אברהם, או שמאלה ומשם להמשיך למורדות ההר. לא ניתן היה להמשיך ישר מקצהו התחתון של גרם המדרגות, מאחר ועל דופן המדרכה מוקם מבנה של מרפאת "איחוד הצלה".

צומת T זה לא נוהל באמצעות כוחות שיטור אשר אמורים היו לשמור על הסדר הציבורי, לא היו סדרנים אשר ניהלו את תנועת הקהל, ולא היה כל גורם שוויסת את הקהל ו/או הפריד בין העולים לכיוון מרפסת הכוהנים לבין היורדים ממרפסת הכוהנים, כדי למנוע את החיכוך בין שתי תנועות מנוגדות אלה, ולא היה אף גורם שעקב אחר תנועות הקהל והצפיפות ממבט על באמצעות מסוק ו/או רחפנים ו/או שוטרים ו/או סדרנים שאפשר היה להציב על גגות המבנים הסמוכים או בכל דרך אחרת.

76. שביל ההליכה ממתחם תולדות אהרון ומרפסת הכוהנים לכיוון תולדות אברהם עובר דרך גשר דב שתחילתו (בקצה העליון) במעבר צר אשר רוחבו הראשוני כ- 4.5 מטר, בהמשך הנתיב מתרחב ל- 4.8 מטר, והולך ומצטמצם בהמשך ל- 4.3 מטר (לפני הפנייה למדרגות המובילות ממרפסת הכוהנים לתולדות אברהם). מצב זה יוצר לחץ וצפיפות בנקודת הכניסה לגשר דב ובנקודת היציאה מגשר דב המתעקלת בזווית של 90 מעלות מגשר דב למדרגות המובילות לתולדות אברהם.

בקצה העליון של גשר דב, במעבר זה / פתח היציאה מתולדות אהרון לתוך גשר דב, לא נוהל גם הוא באמצעות כוחות שיטור אשר אמורים היו לשמור על הסדר הציבורי ובאמצעות סדרנים אשר היו אמורים לנהל את תנועת הקהל, לווסת אותו ולדאוג שלא יכנסו כמות מתפללים גדולה לתוך הגשר, מתוך ידיעה ברורה שמדובר ב"צוואר בקבוק" שיכול לגרום למלכודת מוות. ובאותו אופן גם לא עקבו אחר תנועות הקהל והצפיפות ממבט על באמצעות מסוק ו/או רחפנים ו/או שוטרים ו/או סדרנים שאפשר היה להציב על גגות הבניינים הסמוכים או בכל דרך אחרת.

77. גשר דב בנוי בגובה רב מפני המדרכה ובנוי עם שיפוע תלול, מסוכן והרבה מעל למותר ומגיע לכדי 18%-19% (המותר בין 3%-5%) וללא משטחי ביניים לאורך הגשר וללא תכנונו ככבש ו/או ללא מעלית ו/או ללא מעלון.

78. גשר דב היה מדופן בשני צדדיו בפח איסכורית אשר הפך את הגשר למלכודת מוות, מאחר וההולכים בגשר דב, לא יכלו לטפס על מאחזי היד של הגשר בשל פח האיסכורית ולהפחית את הלחץ העצום של הקהל המצוי באותה העת על הגשר.
79. גשר דב מורכב משני סוגים של משטחי הליכה, חלקו מאספלט וחלקו לוחות פלדה וזאת לשם הרחבתו, תוך כדי גרימת סיכון ממשי לרבות הבדל במקדם החיכוך הסטטי בין שני משטחי ההליכה, כאשר מקדם החיכוך במשטח האספלט טוב יותר וגדול יותר מאשר מקדם החיכוך של לוחות הפלדה. על אחת כמה וכמה כשהגשר היה רטוב ממים ומשקאות של המשתמשים ובכך יצרו סיכון לא סביר וחשיפת המשתמשים בו להחלקה.
80. הגם שבחלק הבנוי מאספלט ישנם פסי מתכת מחליקים לאורך כל הגשר מה שיוצר סיכון נוסף להחלקה גם במשטח האספלט, על אחת כמה וכמה כשנשפכו גם מים ונוזלים על משטח ההליכה.
81. המדרגות בקצה התחתון של גשר דב לא אחידות ולכל מדרגה מידות שונות, מידת שלח שונה, מידת רום שונה וחוסר אחידות לכל אורך מהלך המדרגות אשר תוכננו ונבנו בחופזה. יציקת בטון פשוטה בתוך תבנית עץ לא אחידה אשר נבנתה לצורך כך.
82. משטח הבטון היצוק המחבר את קצהו התחתון של גשר דב לגרם המדרגות המובילות לתולדות אברהם, אינו משטח אחיד וכולל הטבעות של נעלי העובדים אשר יצקו את המשטח. הטבעות אלה גורמות ליורדים בגשר דב להיתקל בדפנות של הטבעות אלה, עד כדי אובדן שיווי משקל ונפילה.
83. בנוסף, המעבר בגשר דב היה רטוב ממים ונוזלים שנשפכו מהמשתתפים הרבים, כמו כן, אנשים שנכנסו לגשר דב מאחור ההמון לא ראו ולא יכלו לראות מה מתרחש בצד הקדמי והמשיכו להתקדם ולדחוף בהעדר אמצעי כריזה מספקים ובהעדר ויסות ובהעדר שוטרים ו/או סדרנים.
84. כמו כן, היורדים בגשר דב לא יכלו גם לזהות את המדרגות בסוף גשר דב לאור כמות המשתמשים וההצטופפות.

תמונות לגשר דב

נספח 29

היעדר ניהול קהל

85. כפי שניתן כבר להבין, לא היה שום ניהול של קהל. לא היה ניהול של התנהגות הקהל במהלך האירוע. לא היה ניהול של תנועת הקהל באירוע. באילו מקומות ההמון מגיע או יכול להגיע או צפוי להגיע לצפיפות מסוכנת. ניהול מגבלות הבטיחות באתר בכלל, וקצב זרימת הקהל באירוע בפרט, בין היתר, עפ"י הקלסיפיקציה המקובלת של CROWD MANAGEMENT.
86. לדוגמה, האירוע ההמוני נקבע כרצף של הדלקות מבלי ליצור את ניהול הקהל עבור כל אחת מההדלקות בנפרד ומבלי לבחון את השפעתה של כל הדלקה בנפרד על ריכוזי קהל/צפיפות ועומסי קהל בו זמנית ביתר שטחי ההר והנוכחים בהדלקות אחרות.
87. ההדלקות באתר לא בוצעו במקביל על מנת למנוע עומס יתר אלא בוצעו לרוב בטור ובדירוג, כך שלמעשה, אנשים שסיימו הדלקה ירדו ובו זמנית אנשים שרצו להגיע להדלקה הבאה או לכל צורך אחר עלו שניהם באותה דרך, בגשר דב, וההדלקה במתחם תולדות אהרון תוכננה לשעה שבה לא נערכו הדלקות נוספות מה שיצר עומס יתר.

88. לפי התוכנית ישנן לכאורה 4 יציאות ממתחם תולדות אהרון אך בפועל, כפי שצויין לעיל, חלק מהיציאות היו חסומות /ואו לא פנויות /ואו לא שימושיות. כמו כן, חלק מדרכי היציאה ממתחם תולדות אהרון היו לעבר מתחמי הדלקה נוספים לרבות לתולדות אברהם יצחק ו/או לכיוון קבר הרשב"י ומעליו מתחם בויאן ו/או למתחם שובו בנים ולא לשטח פתוח ו/או חלק מיועד לעזרת נשים ו/או בקרבת עזרת נשים ובשימוש של נשים בעיקר.

89. **כך שלמעשה גשר דב שימש דרך עיקרית, ניתן לומר אף בלעדית בפועל, אשר אמור היה לשמש כמעבר דו צדדי הן לכניסה והן ליציאה של אלפי אנשים שנכחו במקום בו זמנית.**

90. משתתפים רבים עשו את דרכם החוצה ממתחם ההדלקה של חסידות "תולדות אהרון" דרך גשר דב כאשר במקביל אחרים עלו מאותה דרך בכיוון הנגדי, כולם נקלעו למעבר צר וצפוף שבו התרחש האסון, הלחץ והדוחק הכבד בגשר דב, אשר ממילא הייתה בו סכנת החלקה ומעידה עקב מצבו הפיזי והתכנוני הלקוי, בנוסף לנוזלים שהיו שפוכים על המעבר מהמשתמשים הרבים ואשר הגבירו את סכנת ההחלקה, מה שהוביל לנפילת אנשים במעין "דומינו" או תנועת זרימה של נהר, כאשר האנשים נפלו בערימות זה על זה מבלי יכולת לחלצם מה שגרם למחיצתם של רבים מהנוכחים כאשר 45 מהם מצאו את מותם לאחר שמתפללים מעדו ומחצו זה את זה ויותר מ – 150 בני אדם נפצעו באסון.

91. העובדה כי המבנה הטופוגרפי של גשר דב היה במדרון משופע מטה וכן העובדה כי זו הייתה היציאה הפנויה היחידה ממתחם תולדות אהרון הלכה למעשה, הביאו ל"משיכת" המתקהלים לכיוון היציאה מתולדות אהרון, מחד, והיקשו על הדיפתם לאחור, מאידך.

זירת האסון

92. שתי זירות לאסון:

92.1. בסופו של גשר דב (לכיוון גרם המדרגות) החלו אנשים ליפול, דבר שיצר מחסום אנושי בפני ההמון שניסה לצאת ממתחם תולדות אהרון. אלפי האנשים שיצאו מהמתחם לא ידעו ו/או לא הבינו כלל וכלל על מה שהתרחש בגשר דב מספר מטרים לפניהם.

92.2. במקביל, בתחתית גרם המדרגות שנמצא בחלקו התחתון של גשר דב, אירעה החלקה / נפילה נוספת של אנשים, אשר יצרה גם היא ערימה אנושית עד לראש גרם המדרגות.

האסון

93. המבנה הטופוגרפי של מתחם "תולדות אהרון" ומשם אל עבר היציאה מהמתחם דרך גשר דב אשר שיפועו החל מן הרחבה ומטה, יצר מעין "משפך", אליו נקלעו ההמונים ונדחסו לתוכו בשעת הדוחק מה שיצר "צוואר בקבוק".

94. בנוסף, גשר דב עצמו בנוי בצורה לקויה כאשר מחציתו אספלט לא תקין ורווי מכשולים ומחציתו מתכת ועם נוזלים שנספכו עליו וגרמו גם הם להחלקה ותרמו ליצירת הסכנה באזור האסון.

95. בנוסף, לוחות האסכורית אשר היו מותקנים משני צידי גשר דב מנעו אפשרות לשחרר את העומס מה שגרם למלכודת מוות.

96. למעשה בפנינו צירוף של דרך המעבר המסוכנת כשלעצמה וגורמת להחלקה ללא אפשרות ליציאת חירום ושרשרת ליקויים וללא פיקוח וללא היערכות ותכנון וללא ויסות קהל ובקרה ופיקוח על כמות הקהל בידעם שמדובר בכמויות שעולות עשרות מונים על הכמות המקסימלית המותרת.

97. בנסיבות אלו – ריכוז שער הכניסה ויציאה במקום אחד המשמש דו צדדי הן לכניסה והן ליציאה, אשר מוקמה ביציאה ממתחם תולדות אהרון לגשר דב, ובמדרון, כאשר זרימת ההמונים בגשר דב הייתה לשני הכיוונים וללא פיקוח ובקרה על כמות הקהל, ללא הגבלת הכמות, ללא ויסות הקהל, ללא הכוונה, ללא הפרדה וייעוד דרכים לנכסים וליוצאים בנפרד וללא אכיפת ההפרדה – כל אלו, בנוסף לגורמי האסון הנוספים לרבות מצבו התכנוני של גשר דב ומבנהו המסוכן – חברו יחדיו ויצרו תשתית מסוכנת להיווצרות דוחק קהל ההמונים והאצת תהליך החלקתם ומחיצתם של המשתתפים בהילולה אשר הביאה למותם של המנוחים באסון.

98. למעשה, ישנם פערים עצומים ובלתי נתפסים בין כל תוכניות הניהול, התכנון והבטיחות שאושרו לבין המציאות העובדתית שהייתה בפועל בהר.

99. מחדל רדף מחדל לאורך השנים בכלל ובאותו ערב בפרט ואשר גרמו לתוצאה הטראגית.

פעולות הצלה

100. רק בחלוף דקות ארוכות, הגיעו למקום האסון שוטרים אשר החלו, בעזרת אזרחים שהיו במקום, בניסיונות לחלץ את האנשים שנתקעו במורד הגשר ובגרם המדרגות, וכן ניסו לסמן להמון בחלקו העליון של המעבר לשוב לאחור. בשלב זה החלו גם אזרחים שעמדו במקום לעקור את האסכוריות שהותקנו במורד הגשר בניסיון לשחרר את הלחץ, ואכן חלק מהנוכחים הצליחו להיחלץ מנקודה זו.

101. בחלוף זמן נוסף וארוך (כעשרים דקות מתחילת האסון) החלו כוחות ההצלה והשיטור להבין את מימדי האסון. כוחות נוספים הוזעקו, בשלב זה, למקום, המוזיקה בהר כבתה והנוכחים באתר התבקשו להתפנות מההר.

102. לכאוס ששרר במקום האסון, הצטרפה העובדה כי רשת התקשורת הסלולרית קרסה, ועשרות אלפי האנשים ששהו על ההר לא יכולים היו לתקשר עם קרוביהם, ובאותו אופן גם נפגעה היכולת לתקשר בין כוחות ההצלה, בינם לבין עצמם.

103. לאחר האסון, נפתחה חקירה של המחלקה לחקירות שוטרים. בהמשך הודיע היועמ"ש על מתווה לחקירת האסון, וביום 03.05.2021 הודיע מבקר המדינה על כוונה לפתוח בביקורת מדינה מיוחדת בעקבות האסון.

104. ביום 20.06.2021 הוחלט בממשלה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקירת אסון מירון.

105. המלצות הביניים של הוועדה פורסו ביום 22.11.2021, ובין ההמלצות העיקריות היו: 1. מינוי שר אחראי על ההילולה. 2. שיפור תשתיות והסרה של מפגעים באתר. 3. מניעת הצטופפות יתר בהר ופיזור הקהל.

106. המלצות הביניים אושרו ע"י הממשלה, מונה שר לכהן כאחראי על ההילולה, וביום 10.01.2022 נהרס גשר דב שעליו התרחש האסון. הגשר אומנם לא נהרס קליל כי אם בחלקו בלבד - בעיקר החלק הבנוי מתכת, כאשר החלק השני הבנוי מאספלט כמו גם גרם המדרגות, עדיין קיימים.

רקע היסטורי אודות השליטה באתר הר מירון והזנחתו - בקליפת אגוז

107. כאמור, הילולת רבי שמעון בר יוחאי נערכת בל"ג בעומר במתחם קבר הרשב"י במירון מזה שנים. האירוע מקבץ המוני מאמינים מכל רחבי הארץ, ומספר המשתתפים בו מגיע למאות אלפים. מלבד ההדלקה המרכזית, נוספו עם השנים הדלקות נוספות במתחמים שונים בהר, הנערכות במשך הלילה ובמהלך היום שלאחריו.
108. המתחם שוכן באזור הררי, וכולל מבנים ישנים שהחלו להיבנות עוד בראשית המאה ה-19 והמשיכו והתרחבו בראשית המאה ה-21, כדי לקלוט את כמות המאמינים הפוקדת את ההר במהלך השנה בכלל, ובתקופת ההילולה בפרט. המתחם נמצאה בתחומה השיפוטי של מועצה אזורית מרום הגליל, והינו בבעלות מספר הקדשים.
109. האזהרות על הסכנות הצפויות בשל קיום אירוע המוני במתחם, אינו חדש- וידוע שנים רבות. כך לדוגמא, בשנת 2008 ובשנת 2011 התריע דו"ח מבקר המדינה על ליקויים בדרכי המילוט של המתחם, שעלולים להקשות על חילוץ נפגעים בעת אירוע רב-נפגעים.
110. בשנת 2009 קבע המבקר כי החלטת הממשלה לא יושמה ובשנת 2011 הזהיר מבקר המדינה כי לא הוטלה על גורם כלשהו האחריות לארגון אירוע ל"ג בעומר.
111. בעקבות הדו"ח הוקמה, בין היתר, "ועדת החמישה" - שהינה גוף משותף לממשלה ולנציגי ההקדשים- והיא האחראית על ניהול המתחם.
112. בשנת 2016 פורקה "קרן הרשב"י ומורשתו" וניהול האתר כמו גם האחריות לארגון ההילולה השנתית הועברו ל"מרכז הארצי לפיתוח המקומות הקדושים" הפועל במסגרת המשרד לשירותי דת והוא הגוף המארגן הראשי שאמור לקשר בין גופים ממשלתיים ופרטיים נוספים המעורבים בניהול האירוע, כדוגמת משטרת ישראל, כיבוי אש, מד"א, משרד התחבורה וכיוב'.
113. בשנת 2017 התקיים דיון בכנסת לקראת ההילולה של אותה שנה, במסגרתו עלו קשיים הנוגעים לארגון האירוע כמו גם פליאה על כך שאירוע המוני מעין זה אינו מצריך רישיון.
114. במהלך השנים נבנו במתחם מבנים לא חוקיים, והפרות בנייה לא נאכפו.
115. דוח מבקר המדינה מ-2008 כלל חוות דעת על מצב קבר רשב"י במירון וההיערכות לל"ג בעומר. משרד המבקר בדק את התחזוקה והניהול של המתחם כולל ההיערכות לקראת אירועים רבי משתתפים ובכללם אירועי ל"ג בעומר. המבקר בדק מספר גופים: המרכז הארצי לפיתוח מקומות קדושים בישראל, רשם התאגידים, נאמני ההקדשות של העדה הספרדית בעיר הקודש צפת ובמירון, משרד התיירות, איגוד ערים לשירותי כבאות גליל עליון המזרחי והגולן, המועצה האזורית מרום הגליל, מע"צ (החברה הלאומית לדרכים בישראל בע"מ), המועצה הדתית שבמועצה האזורית מרום הגליל, משרד המשפטים, מגן דוד אדום, רשות העתיקות, החברה הממשלתית לתיירות, חברת אגד אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ, משטרת ישראל, רב הכותל המערבי והמקומות הקדושים ומשרד הבריאות. נקבע כי ריבוי המחלוקות והתביעות המשפטיות על הבעלות מונע הפעלה יעילה ותקינה של המתחם, שרמת התחזוקה שלו נמוכה ומסכנת חיים. המבקר הצביע, בין היתר, על הזנחה, היעדר פיקוח ואכיפה על הבנייה הלא חוקית, היעדר פעולות לתחזוקת המתחם, ליקויים במערך כיבוי האש ודרכי המילוט באופן שמהווה סכנה לציבור. עוד צוין ששירותי הכבאות נתנו בכל שנה אישור זמני לקיים את האירוע בל"ג בעומר. לדעת המבקר המתחם אינו ערוך כנדרש לקליטת המוני האנשים שמגיעים אליו מדי שנה, לעתים

עשרות ומאות אלפי מבקרים ויש צורך מייד בשינוי המצב הקיים והבטחת ביטחונם וחייהם של מאות אלפי המבקרים במקום. מאז 2008 ועד האסון ב-2021, דבר לא נעשה!

116. עמדת משרד מבקר המדינה היא כי בטיפול במתחם קיים כשל מערכתי. גורמים רבים מעורבים בניהולו במשך השנה כולה ובאירועים מיוחדים והמוניים, ששיאם בהילולת ל"ג בעומר, בה משתתפים מאות אלפי מבקרים. המחלוקות בין גורמים אלה נמשכות שנים ויוצרות מצב של שיתוק, ולאור מעמדו וחשיבותו של האתר לציבור ולנוכח ממצאיה החמורים של חוות הדעת, נדרשת בחינה מקיפה ומהירה של האפשרות למסור את הניהול והתחזוקה של המתחם ושל השטחים מסביבו לידי גורם מרכזי אחד – מטעם המדינה או גורם אחר בפיקוחה.

117. לדעת משרד מבקר המדינה דרך פעולתה של הממשלה על זרועותיה בנוגע למתחם קבר רשב"י מסכנת את מאות אלפי המבקרים בו.

118. בשנת 2011 החליטה המדינה על הפקעת מתחם קבר הרשב"י מידיהן של ההקדשות, זאת כדי שניתן יהיה להתאים את המתחם ודרכי הגישה אליו בהתאם לתקני בטיחות. בהמשך כאמור אף הוקמה חברה ממשלתית לניהול המקום. בשנת 2014 עתרו ההקדשות לבג"ץ נגד ההפקעה, והחברה הממשלתית פורקה. בשנת 2020 הודיעו ההקדשות והמדינה על תקופת ניסיון של שלוש שנים שבה ינוהל האתר במירון ע"י מנכ"ל מקצועי, יפוננו פולשים מתוכו, ובסיום התקופה, במידת הצורך, תוכל המדינה להפקיע מחדש את המתחם.

119. נכון להיום כאוס עדיין שורר במקום.

נטל השכנוע

120. התובעים יטענו כי בהתאם להוראות סעי' 41 לפק' הנוזיקין יש להחיל על התובענה את הכלל "הדבר מדבר בעדו" ולפיו על הנתבעים הראיה שלא הייתה לגבי האסון התרשלות שיחובו עליה.

לעניין זה יוסיפו התובעים ויטענו כי אינם יודעים ולא הייתה להם היכולת לדעת מה היו למעשה הנסיבות שגרמו לאסון וכי האסון נגרם ע"י אירוע המוני ו/או אתר רעוע ו/או דרך מעבר ו/או נכס ו/או מקרקעין שלנתבעים הייתה שליטה מלאה עליהם, וכי אירוע האסון מתיישב יותר עם המסקנה שהנתבעים ו/או מי מטעמם לא נקטו זהירות סבירה מאשר עם המסקנה שנקטו זהירות סבירה, ולכן על הנתבעים חובת הראיה שלא הייתה להם לגבי האסון התרשלות שיחובו עליה.

121. התובעים יטענו כי בהתאם להוראות סעי' 38 לפקודת הנוזיקין יש להחיל על התובענה את כלל "חובת הראיה ברשלנות לגבי דברים מסוכנים" לפיו על הנתבעים הראיה שלא הייתה לגבי הדבר המסוכן התרשלות שיחובו עליה ולהראות כי לא רשלנותם ו/או מחדליהם גרמו למוות המנוח כתוצאה מתכנון, ארגון, אישור וביצוע לקוי של ההילולה המצויה בתחומם, בפיקוחם, בשליטתם ובאחריותם של הנתבעים ובאתר מסוכן, בהקשר זה התובעים יטענו כי האירוע ההמוני והאתר בו מתקיימת ההילולה במצבו הרעוע והארגון הלקוי מהווה דבר מסוכן.

התעלמות מכוונת מהסכנה

122. התובעים יטענו כי האסון אירע בשל התעלמות מכוונת של הנתבעים מהסכנות הרבות והמגוונות שרצו באתר מירון. השלימו עם ההזנחה רבת השנים, עם חוסר האסדרה של תחומי האחריות, התעלמו מהליקויים הרבים בתשתיות, התעלמו מהגידול הרב בכמות המתפללים במהלך השנים שלא הותאם למצב התשתיות. בבחינת " ... כולם זרמו עם העסק הזה, "כולנו"..." . כולם היו מודעים לסיכונים וכולם עצמו עיניהם והשלימו עם מצב המסוכן – כל הנתבעים.

123. ההתעלמות מההכרח בהסדרת הנושא הינה מתמשכת ומגיע עד כדי הפקרת חיי אזרחים, כפי שנוכחנו, יותר מפעם אחת.

124. אתר הר מירון היה במוקד השיח מזה שנים ועלו אותות אזהרה פעם אחר פעם, אך כל האזהרות נפלו על אוזניים ערלות.

125. התעלמות הנתבעים מהאזהרות הרבות, מודעותם הספציפית רבת השנים לסכנות הרבות והמגוונות הרובצות באתר מירון, קלות הדעת ואדישותם לתוצאה הרת האסון שהייתה אך עניין של זמן, משולה לנהג משאית שנכנס לצומת ברמזור כתום בודעין, כשהוא ער לסכנה, אך מקווה שהוא יספיק לחצות את הצומת לפני שהרמזור יתחלף לאדום. לדאבונו הוא לא הספיק, הרמזור התחלף לאדום, והוא הורג 45 הולכי רגל שחצו את הצומת. אותו אדם (לפני התיקון לחוק העונשין) בעל מחשבה פלילית של הריגה מאחר והוא היה אדיש וקל דעת לתוצאה. והיום לאור תיקון מס' 137 לחוק העונשין התשע"ט-2019 (הרפורמה בעבירות ההמתה), מדובר בלא פחות מ"המתה בקלות דעת" מאחר ואותו אדם נטל סיכון מודע לגרימת מוות, מתוך שוויון נפש וחוסר אכפתיות לחיי אדם, אך זאת גם מתוך תקווה, שהכזיבה בדיעבד, שהסיכון הנ"ל לא יתממש בפועל.

126. אין ספק כי הנתבעים לכל הפחות היו מודעים, זלזלו והיו אדישים לתוצאה הקטלנית !

עולת הרשלנות

127. אין חולק כי הנתבעים אחראים על המנוחים ו/או הנתבעים ארגנו ו/או בחרו ו/או אישרו ו/או ניהלו ו/או תכננו ביחד ו/או לחוד את ההילולה שבעקבותיה מצאו המנוחים את מותם ו/או הנתבעים הינם הבעלים ו/או המחזיקים ו/או השולטים באתר ובהילולה.

128. כמו כן, אין ספק כי קיימים יחסי קרבה ורעות בין הנתבעים לבין סוג הניזוקים הפוטנציאליים המוני המאמינים שמבקרים ופוקדים את האתר ומשתתפים בהילולה השנתית, וכי המארגנים ו/או המתכננים ו/או המאשרים ו/או המפקחים ו/או המבצעים ו/או הבעלים ו/או המחזיקים במקום היו יכולים לצפות אירוע תדחוקת קהל ו/או אירוע נפילה והחלקה במצבו הרעוע של האתר בכלל ודרך המעבר, גשר דב, בפרט, לכן, חבים בחובת זהירות מושגית כלפיהם. כמו כן, הנתבעים היו צריכים ויכלו לצפות ספציפית כאחראים ו/או מחזיקים ו/או בעלים ו/או מפקחים ו/או מארגנים ומתכננים של ההילולה השנתית כי קיומה במצבו הרעוע של האתר וללא תכנון ראוי לויסות קהל והגבלתו היא מסוכנת ללא אמצעי בטיחות בסיסיים וכי כל אלה יוצרים סיכון בלתי סביר אשר לנתבעים הייתה חובה למנעו, ולכן חבים בחובת זהירות קונקרטיית.

129. כפי שיבואר בהמשך, כל הנתבעים הפרו בצורה קשה את חובת הזהירות הקונקרטית המוטלת עליהם הואיל והנתבעים היו מודעים לסכנת תדחוקת קהל והותירו את המצב כמות שהוא ללא הגבלת כמות הקהל, ללא ניהול קהל, ללא הכוונה, ללא ויסות קהל, ללא ארגון ותכנון נכון, ללא פיקוח, ללא אכיפה. הנתבעים גם ידעו שמצבו של האתר רעוע לרבות גשר דב במצבו הפגום והמסוכן ואשר מועד להחלקה וללא דרכי מעבר מספקים לאור כמות הקהל, ו/או היו בעלי השליטה, הארגון, ההדרכה והפיקוח על הקהל בכלל ועל המנוחים בפרט ובשטח ו/או ידעו שגשר דב במצבו מסוכן להליכת בני-אדם בכלל ולהתקהלות בפרט ו/או הסיכון שכרוך בהליכה בגשר דב הוא בשל נתוניו הפיסיים, לאמור: רוחבו הצר בהתחשב בכמות הקהל ו/או מידת שיפועו ו/או טיב החומרים מהם בנוי (חלק אספלט פגום עם בליטות ועם פסים מתכתיים מחליקים באמצע המעבר וחלקו השני מתכת מחליקה ובשילוב מדרגות במצב רעוע), ותכונת ההחלקה שטבועה בגשר דב ו/או

היעדר שדה ראייה במצב של התקהלות המונית, כפי שארע ו/או בהתחשב במהות היחסים בין בעלי הדין, יכולים היו המנוחים להסתמך, באופן סביר, על כך שהנתבעים ינקטו באמצעי זהירות סבירים, לשמירת בטחונם ו/או ניתן ללמוד על הפרת החובה גם מכלל הנסיבות האחרות של המקרה לרבות העובדה כי מיד לאחר האסון הוקמה ועדת חקירה ממלכתית וניתנו כבר המלצות ביניים והחלו בשינויים!

130. התובעים יטענו כי האסון אירע בשל רשלנות פושעת וחמורה ו/או חוסר זהירות ו/או פזיזות ו/או חוסר אכפתיות ו/או חוסר מיומנות ו/או הפרת חובה חקוקה מטעם הנתבעים ו/או מי ממנהליהם ו/או עובדיהם ו/או שלוחיהם ו/או בעלי חוזה עימם - אשר הנתבעים אחראים למעשיהם ו/או למחדליהם באופן ישיר ו/או שילוחי - המתבטאים, בין היתר, במעשים ו/או במחדלים כדלקמן:

130.1. קיימו ו/או אישרו קיום ההילולה באתר מסוכן ו/או לא ראוי כלל ו/או לא מתאים ו/או לא בטיחותי ו/או רווי מפגעי בטיחות ו/או

130.2. קיימו את ההילולה באתר הר מירון למרות שלא ניתן לקבל אישור רישוי עסקים לגביו ולא ניתן לקיים את האירוע מאחר והאתר לא מתאים ולא ערוך מבחינה בטיחותית ונשקפת ממנו סכנת נפשות ו/או

130.3. לא הוציאו צו רישוי עסק הגם שהיו מחוייבים לכך ולו עקב חלוקת מזון באתר ו/או עקב מצב האתר ו/או גודל האירוע ונסיבותיו ו/או

130.4. קיימו את ההילולה על אף שבמצבו הנוכחי והמסוכן של האתר היה אסור לקיימה כלל ו/או

130.5. לא בדקו ולא וידאו את התאמת תנאי האתר, לרבות מידותיו, קיבולתו ודרכי הגישה אליו, להילולה ענקית מן הסוג שנערך באותו ערב באתר הר מירון ו/או

130.6. בנו את האתר ו/או החזיקו אותו ו/או הפעילו אותו ללא בדיקה מקצועית וחוו"ד מקצועית של תנאי האתר, מידותיו, קיבולת המשתתפים, ודרכי הגישה אליו ושטח הצפייה בפועל של הצופים והמשתתפים ו/או לא נתנו תשומת לב לתנאים הטופוגרפיים באיזור שערי הכניסה/יציאה והמעברים, מיקום השערים והמעברים, מספרם ומצבם ו/או

130.7. לא בדקו את גודל האתר, הסתמכו על מפה ישנה, בלי לברר את שטח איזור ההדלקות ודרכי הגישה והמילוט בפועל ו/או

130.8. בנו את שערי הכניסה/יציאה ודרכי מעבר לאתר ולאיזור ההדלקות וקבעו את מיקומם, בלי להתחשב בזרימת הקהל, בקיבולת האתר, בתנאים הטופוגרפיים של איזור ההדלקות ואיזור דרכי המעבר ושערי הכניסה ויציאה ובלי להיעזר בבעלי מקצוע מתאימים ו/או

130.9. הקמת האתר והחזקתו הייתה, בלי תוכנית מסודרת ומגובשת, ללא היתר של ועדת בניין ערים ובלי שגורמים מקצועיים, מהנדסי בניין ובטיחות, ינחו את ההקמה ויפקחו עליה ו/או

130.10. פעלו באדישות ובקלות דעת תוך התעלמות מהסכנות הטמונות באתר ו/או

130.11. פעלו באדישות ובקלות דעת בארגון ההילולה ללא נקיטת אמצעי בטיחות נאותים וללא תכנון נכון ו/או

130.12. לא דאגו להתאים את האתר לקיום ההילולה ו/או

130.13. דרך תכנונו והקמתו של האתר, מלמדת על כך שהאתר נוצר בבחינת "יש מאין" - ללא ייעוץ מקצועי, ללא יד מכוונת, ללא פיקוח נאות וללא תכנון ראוי ו/או

- 130.14. ידעו על הכשלים המבניים ולא עשו דבר לתיקונים ו/או אישרו את ההילולה למרות הכשלים ו/או
- 130.15. לא מונו עוזרי בטיחות בניגוד לאמור בסעי' 4.2 (ד) לת"י 5688 (חלק 1)
- 130.16. לא הכינו תוכנית בטיחות כלל ו/או הכינו תוכנית בטיחות לא מתאימה ו/או לקויה ו/או לא מספקת ו/או
- 130.17. לא יישמו הלכה למעשה את מסקנות דוח מבקר המדינה אודות אתר הר מירון ו/או
- 130.18. לא יישמו הלכה למעשה את הוראות ת"י 5688 על חלקיו ו/או
- 130.19. לא ערכו תהליך של זיהוי, הערכה ובקרה של סיכונים, שיתייחס למלוא המרכיבים והפעילויות ו/או
- 130.20. ידעו ו/או יכלו לדעת אודות הסיכונים הטמונים בהילולה ובאתר הר מירון ולא עשו דבר ו/או די למניעת הנזק ו/או הקטנת תוצאותיו ו/או
- 130.21. היו אדישים לסכנות הטמונות באתר הר מירון וקיום ההילולה במתכונתה הנוכחית ו/או
- 130.22. לא בוצע סקר מפגעים על אף שמדובר באתר קבוע ו/או
- 130.23. לא הסירו את המפגעים והסכנות ו/או לא חסמו את הגישה למפגעים לרבות גשר דב ו/או לא סימנו את המפגעים בסימון בולט ו/או
- 130.24. לא הורו על הגבלת מספר המשתתפים ו/או לא הגבילו אותם הלכה למעשה ו/או
- 130.25. לא פיקחו על מספר המשתתפים ו/או
- 130.26. לא נתנו לעובדיהם הוראות לשם הגבלת מספר המשתתפים ו/או
- 130.27. לא הכינו תוכנית בטיחות להגבלת מספר המשתתפים ולדרך של הפיקוח והבקרה אחר מספר המשתתפים ולדרך הפעולה וההגבלה בפועל של המספר ולאופן יישום ההוראות הלכה למעשה ו/או
- 130.28. לא סיפקו דרכי מילוט ו/או סיפקו דרכים מסוכנות ולא מתאימות למספר המשתתפים ולגודל האירוע ו/או
- 130.29. לא וידאו שישנם נתיבי מילוט פנויים ו/או סיפקו נתיבי מילוט מסוכנים ולא בטיחותיים וחסומים ו/או
- 130.30. לא דאגו לדרכי גישה ו/או שערי כניסה ויציאה מספקים בהתחשב בכמות הקהל ו/או
- 130.31. הציבו לוחות איסכורית לצידי גשר דב מה שמנע ולא איפשר שחרור הלחץ והצפיפות דבר שיצר מלכודת מוות ואילץ את הקהל וכוחות הביטחון להרוס ולהרחיק את לוחות האסכורית כדי לאפשר מעבר ושחרור הלחץ לאחר שהאסון התרחש ו/או
- 130.32. היו מעט שערי כניסה/יציאה ביחס לגודל הקהל ו/או
- 130.33. בפועל שערי הכניסה/יציאה לא היו בשימוש למעט גשר דב ו/או
- 130.34. שער הכניסה/יציאה רוכז במקום אחד, דבר שגרם לצפיפות ולדוחק, על כל המשתמע מכך ו/או
- 130.35. שגו בכך שגשר דב הייתה דרך מעבר ושער כניסה ויציאה כאחת, ללא הפרדה בין מעברים

- לכניסה ומעבירים ליציאה ו/או לא דאגו לייעוד דרכים לנכנסים ודרכים ליוצאים בנפרד ו/או
- 130.36. לא דאגו לתכנון ופיזור דרכי ושערי הכניסה ויציאה והרחקתם ו/או
- 130.37. סיפקו דרכי יציאה חסומים ו/או לא פנויים ו/או סיפקו דרכי יציאה ממתחם תולדות אהרון אשר בפועל חלקם היו לעבר מתחמי הדלקה נוספים לרבות למתחם תולדות אברהם ו/או קבר הרשב"י ו/או מתחם בויאן ו/או מתחם שובו בנים, ולא לשטח פתוח ו/או חלק מיועד לעזרת נשים ו/או בקרבת עזרת נשים ובשימוש של נשים בעיקר ו/או
- 130.38. למרות הגבלת מספר המשתתפים במתחם תולדות אהרון עפ"י התוכנית בפועל לא הגבילו ו/או התירו ו/או אישרו ולא מנעו השתתפות גדולה בהרבה, במקום כ- 3,159 משתתפים היו לפי הערכה לפחות כ- 25,000 משתתפים (פי 8 ממה שאושר) כמות גדולה בהרבה ממה שיכול להכיל שטח מתחם תולדות אהרון ו/או
- 130.39. למרות הגבלת מספר המשתתפים באתר הר מירון לכ- 16,700 משתתפים עפ"י התוכנית, בפועל לא הגבילו ו/או התירו ו/או אישרו ולא מנעו השתתפות גדולה בהרבה, לפי הערכת המשטרה היו לפחות כ- 70,000 משתתפים ובפועל כנראה הרבה יותר, כמות גדולה בהרבה ממה שיכול להכיל שטח אתר הר מירון ו/או
- 130.40. לא דאגו לרחבת סינון כדי לווסת את הקהל ולשלוט בכמויות העוברים ו/או
- 130.41. התעלמו מהעובדה כי ההדלקות מתבצעות בטור ולא במקביל כאשר תכננו את הכניסות ויציאות, כאשר שער הכניסה היווה גם שער יציאה דבר שהיה צפוי שיגרום לצפיפות ודחק ו/או
- 130.42. תכננו את ההדלקה בתולדות אהרון כהדלקה יחידה באותה שעה מה שמשך קהל רב כצפוי ו/או
- 130.43. תכננו ו/או אפשרו ו/או לא מנעו הדלקות בטור ובדירוג וללא מרווח מספיק ביניהם (לא בזמן ולא במקום) על מנת למנוע עומס יתר ו/או
- 130.44. לא הכינו מנגנון למעקב ושליטה על הבטיחות במהלך האירוע ו/או
- 130.45. לא הקימו מערכת ניהול בטיחות באירוע המוני לזיהוי גורמי סיכון, הערכת סיכונים, בקרת סיכונים ומציאת פתרונות ויישומן בפועל ו/או
- 130.46. לא עשו שימוש כלל ו/או לא עשו שימוש נכון באמצעים טכנולוגיים לרבות רחפנים לשם פיקוח ובקרה ומעקב אחר המצב באתר ולמניעת הצטופפות ותדחוקת קהל וכדי לסנן ולהגביל כמויות המבקרים ולעקוב אחר המתרחש באתר ו/או
- 130.47. לא הותקנה מערכת כריזה שתאפשר לקצין המשטרה למסור הוראות בעת חירום כדי להזהיר בשעת אמת בגין אירועים חריגים וסכנות ולמתן הוראות לרבות בשטחי הצפייה ודרכי גישה ו/או בפתחי הכניסה ויציאה ו/או לא חיברו את מערכת הכריזה למערכת ההגברה של האירוע ו/או לא תכננו ולא איפשרו פריצה למערכת ההגברה של האירוע ע"י המשטרה ו/או לא דאגו למערכת כריזה יעילה ו/או
- 130.48. לא הקימו גדרות ו/או מחיצות ו/או מחסומי לחץ לצורך ויסות הקהל ומניעת צפיפות ו/או
- 130.49. לא דאגו לשירותי הצלה ועזרה ראשונה במידה מספקת לטיפול באירוע נפגעים המוני זאת על אף הסכנות הטמונות באתר ועל אף היקף ההילולה וכמות המבקרים הצפויה ו/או

- 130.50. התירו ו/או לא מנעו הגעת כמות מבקרים גדולה בהרבה מזו שאושרה ו/או
- 130.51. לא התחשבו בסכנות הנובעות מהתקבצות מבקרים רבים בדרך המעבר המשמשת ככניסה ויציאה לאיזור ההדלקות והתעלמו מהגבלת מספר המשתתפים ו/או
- 130.52. התעלמו מכך שהיה מדובר בהדלקת חסידי "תולדות אהרן" שנחשבת להדלקה פופולארית עם כמות משתתפים גדולה ו/או התעלמו מביטול ההילולה וצמצומה בשנת 2020 ו/או התעלמו מהעובדה כי בשנת 2021 ההילולה הייתה אמורה להתקיים בלילה אחת לפני שבת ו/או התעלמו מכך שלא נקבעו הדלקות נוספות באותה שעה במקביל, דבר שהגביר את נהירת המשתתפים כך שהיה צפוי שתהיה צפיפות בדרך המעבר שמשמשת ככניסה ויציאה בו זמנית ו/או
- 130.53. לא דאגו לסינון קהל המבקרים ו/או הכוונתו לפני הגעתם לשערי הכניסה והגבלת הכמויות ו/או
- 130.54. לא דאגו לניהול קהל, וויסות הקהל ו/או פיצולו כדי למנוע צפיפות ו/או
- 130.55. לא דאגו לפיזור דרכי הכניסה והיציאה ו/או דרכי המעבר ו/או
- 130.56. לא עקבו אחר צפיפות קהל כדי למנוע אירוע תדחוקת קהל בייחוד לאור מימדי ההילולה וכמות המשתתפים ו/או
- 130.57. לא דאגו לשילוט שמכוון את הקהל ליציאות ו/או לא דאגו לשילוט בולט ובשפות מובנות לקהל המבקרים ו/או לא סימנו נתיבים ו/או
- 130.58. לא הציבו סדרנים ו/או שוטרים ו/או כח אדם כדי לווסת את הקהל ו/או לא הציבו מספיק סדרנים ו/או
- 130.59. לא דאגו לספור את המבקרים ו/או לא פיקחו באופן נאות על מספר המבקרים ו/או
- 130.60. לא דאגו להצבת אבטחה נאותה באתר ובדרכי המעבר ובשערים באופן שימנע התקהלות ו/או
- 130.61. לא מינו בעל תפקיד מתאים לניהול האירוע ו/או פיקוח על הבטיחות ו/או
- 130.62. קיימו את ההילולה ללא חלוקת סמכויות והגדרת תפקידים ואחריות, בין הגורמים השונים, שהיו מעורבים בהכשרת האתר, קבלת האישורים, והתפקוד בעת ההדלקות ו/או
- 130.63. אישרו את אופן פריסת כוחות המשטרה ו/או הסדרנים ו/או המאבטחים באתר ולא דאגו לכך שיוצבו שוטרים ו/או סדרנים ו/או מאבטחים בשער הכניסה ויציאה ובמעברים לרבות גשר דב ו/או
- 130.64. לא דאגו לחלוקה נכונה של הכוח המשטרתי ו/או הסדרנים ו/או המאבטחים, שהיה באתר, ולפריסתו בהתאם לקצב זרימת הקהל לאתר ו/או
- 130.65. כוחות המשטרה, הסדרנים ומאבטחים לא הוצבו במקומות הבעייתיים, נכון לשלבים של התנהלות כניסת הקהל לאיזור ההדלקות ויציאה ממנו ו/או
- 130.66. התירו קיום ההילולה באתר ובתכנון ובביצוע רווי כשלים, כשכל כשל היווה חוליה בשרשרת שגרמה לאסון ו/או
- 130.67. התירו כניסת משתתפים הרבה יותר גדולה מהמותר ו/או

- 130.68. הארגון לקראת ההילולה היה לקוי, החל מתהליך האישור וכלה בהתארגנות להבטחת הסדר והסדר הציבורי ולא ניתנה הדעת על נושאי בטיחות הקהל ו/או
- 130.69. לא העסיקו מספיק שוטרים, סדרנים ומאבטחים ו/או
- 130.70. העסיקו שוטרים, סדרנים ומאבטחים לא מיומנים דיים ו/או ללא פיקוח ו/או ללא הדרכה ו/או
- 130.71. לא ננקטו אמצעי אבטחה ובטיחות נאותים להבטחת שלומם וביטחונם של באי ההילולה לרבות אמצעים שנועדו להבטיח את שלומם וביטחונם של המשתתפים, בהיבט של הסדר הציבורי, וגם לא דאגו לאמצעי בטיחות שעניינם, תקינותם ובטיחותם של מתקנים שהוקמו באתר לרבות דרכי המעבר ויציאות ו/או
- 130.72. לא הציבו יציאות חירום ו/או
- 130.73. המשטרה לא דאגה לסדר ציבורי ולשלום הציבור ו/או
- 130.74. צפו ו/או יכלו לצפות הגעתם כמות גדולה בהרבה מהמותר להילולה ולא עשו די ו/או דבר כדי למנוע זאת ו/או לא נערכו כראוי לכך ו/או
- 130.75. לא חוקקו חוקים ו/או לא התקינו תקנות ו/או לא השלימו תקנים מחייבים לקיום אירועים המוניים ו/או
- 130.76. המלצות צוות מומחים מקצועיים שמונו על ידי ממשלת ישראל עצמה בעקבות אסון המכביה לא יושמו, למרות שהמלצות הצוות אומצו על ידי וועדה פרלמנטרית שמונתה בעניין ו/או
- 130.77. התעלמו מההכרח בהסדרת הנושא באופן ממושך ומגיע עד כדי הפקרת חיי אזרחים, כפי שנוכחנו, יותר מפעם אחת ו/או
- 130.78. חלקה של המשטרה בהילולה לא נותר אך ורק בהיבט הפורמלי החוקי, של בחינת המשטרה את חלקה הרישוי של ההילולה, על פי סעיף 1 (ב) (2) לחוק רישוי עסקים, אלא המשטרה, כבכל שנה שבו התקיימה ההילולה, נטלה על אחריותה את ההיבט של "קיום הסדר הציבורי ובטחון הנפש והרכוש", הקשורים בהערכות לקראת ההילולה והיא כשלה בתפקידה ולא נערכה כראוי ו/או פעלה בניגוד למתוכנן ו/או לא דאגה לאכיפה בשטח ו/או
- 130.79. ידעו ו/או צפו ו/או יכלו לצפות שיהיו כמויות מבקרים גבוהות מהמקסימום האפשרי לאור גודל השטח ותנאיו ו/או ידעו ו/או יכלו לדעת על הצורך להתכונן לאפשרות שייווצר לחץ קהל שצריך ליתן לו פתרון ולא נתנו שום פתרון ונהגו באדישות כלפי עובדות אלו ו/או
- 130.80. בנוסף, לצורך הערכות לשמירת הסדר הציבורי ושלומם של הקהל אין חשיבות לכמות הקהל העודפת הצפויה והבלתי צפויה, מאחר שלחץ קהל בכניסה ויציאה מאיזור ההדלקות הינו אינהרנטי לעובדות אותן היו יכולים לצפות עם זאת לא נערכו כראוי ולא עשו דבר ו/או לא עשו די למניעת הצטופפות ו/או
- 130.81. לא דאגו לתיאום במידה הראויה בין כוחות המשטרה לכוחות הסדרנות והאבטחה כדי שלא יישארו רווחי אחריות ו"שטחים מתים" כך שמשימות חשובות לא זכו לטיפול ו/או
- 130.82. לא פעלו על פי אמות מידה מקובלות ו/או עפ"י כללי בטיחות מקובלים ו/או ראויים ו/או
- 130.83. לא פעלו בהתאם לתקנים בנושאי בטיחות ו/או

130.84. צפו ו/או יכלו לצפות שתהיה צפיפות ועומס רב, בין היתר, עקב העובדה כי בשנת 2020 לא התקיימה הילולה ו/או עקב העובדה כי ההילולה בשנת 2021 הייתה אמורה להתקיים במשך יום אחד בלבד ולא עשו דבר למניעת צפיפות ותדחוקת קהל ו/או

130.85. לא מינו מנהל אירוע אשר אמור היה לתכלל את האירוע ולנהל אותו ממבט על ו/או לא מינו מנהל קהל ו/או

130.86. לא ניהלו את האירוע באמצעות "מבט על" אשר יכול היה לתכלל את האירוע, כדוגמת מסוק של היחידה האווירית של משטרת ישראל או רחפנים ברצף, אשר היו יכולים להעביר לחפ"ק נתוני עומס קהל וצפיפות קהל, בכל אחת מהרחבות וההדלקות על ההר, כדי לאפשר ניהול האירוע ב"מבט על" כולל אשר מעביר בזמן אמת את התמונה לחפ"ק אשר מנהל ונותן הנחיות בזמן אמת לכוחות השיטור ולסדרנים במטרה לנהל את תנועת הקהל ולווסת אותה ו/או

130.87. לא עשו שימוש בכלל ו/או לא עשו שימוש מושכל באמצעים הטכנולוגיים שהקדמה מספקת לנו בימינו לרבות רחפנים ו/או מצלמות מגובה כדי לנהל את האירוע הגדול ביותר במדינת ישראל ו/או כדי לעקוב אחר תנועת הקהל ולווסת אותו ו/או לנהל אותו ו/או לכוון אותו ו/או כדי לצפות במתרחש למניעת תדחוקת קהל ו/או לא נוטרו התמונות בצורה מקצועית ובזמן אמת ו/או

130.88. לא התקינו מערכת טלוויזיה במעגל סגור ו/או לא הפעילו אותה כראוי ו/או לא עקבו אחרי המתרחש במערכת ו/או לא ניתחו את הנתונים בזמן אמת ו/או לא התערבו בזמן אמת ו/או לא הציבו מצלמות בשטח הצפייה ו/או בכניסה ויציאה בדרכי גישה ושערים ו/או לא עקבו אחר הצילום בזמן אמת ולא ניטרו את התמונות ו/או

130.89. לא ניהלו את האירוע באמצעות חפ"ק ורשת קשר/תקשורת אשר אינה מבוססת על רשתות טלפונים סלולאריים, אשר קורסות במצבים אלה בשל ריבוי משתמשים ברשתות הסלולאריות בו זמנית ו/או

130.90. לא הכינו תוכנית לניהול הבטיחות באירוע ו/או הכינו תוכנית לקויה ו/או התוכנית לא התבססה על תהליך ניהול סיכונים אופייני אשר תכלול, בין היתר, זיהוי גורמי סיכון, הגדרת עוצמת הסיכון, הגדרת מדיניות מהו סיכון קביל ומהו סיכון שאינו קביל, הגדרת אמצעי בקרה הנדסיים/תשתיתיים/ניהוליים (פרוצדורליים) לרידוד גורמי הסיכון, בחירה מבין האמצעים האפשריים לרידוד גורמי הסיכון אשר זוהו, יישום אמצעי הבקרה במטרה לרדד את גורמי הסיכון (פיקוח, בקרה ואכיפה), פיקוח/תיעוד/תחקור כדי לוודא שאמצעי הבקרה אשר נבחרו ויושמו, אכן רידדו את גורמי הסיכון ו/או

130.91. לא קיימו בקרה על כמות המאמינים המצטופפים בהר מירון ברחבות השונות ו/או

130.92. לא הגבילו את מספר המשתתפים המותר לאור השטח בהר למרות שמספר המשתתפים גדל מדי שנה ו/או לא אכפו את ההגבלה ולא יישמו אותה ו/או

130.93. מס' המשתתפים שהוגדר מראש בתוכנית שאושרה הן לאתר הרשב"י והר מירון בכלל והן למתחם תולדות אהרון בפרט גבוה בפני עצמו וחורג מהוראות הדין, קל וחומר כאשר בפועל ההגבלה לא נאכפה והמספרים היו הרבה יותר ו/או

130.94. למרות שהוגדר סדר הדלקות במהלך ערב ל"ג בעומר, סדר הדלקות זה, לא נשמר ולא נאכף וכך מצאו את עצמם על ההר, ברחבות השונות, עשרות רבות של אלפי מאמינים, מבלי

שגורם כלשהו ינהל את האתר ב"מבט על", ינהל את תנועת הקהל, יקבע כיווני כניסה וכיווני יציאה ויאכוף את ניהול הקהל באמצעות כוחות שיטור של משטרת ישראל וסדרנים מתאימים ו/או

130.95. לא השליטו סדר ולא קבעו את כמות המאמינים והמבקרים המגיעים בפועל אל ההר לטקס ההדלקות בלי"ג בעומר ו/או

130.96. לא ניהלו ולא שלטו כלל ו/או כראוי בדרכי הגישה והכבישים אל ההר ולא חסמו אותם כראוי ולא עשו שימוש נכון בסמכויותיהם כדי להשליט סדר ולהגביל את הכמויות של המגיעים להר ו/או

130.97. הפתיחה או סגירה/עצירה של התנועה לכיוון ההר יכולה להתבצע באמצעות ספירה של הקהל בכניסה להר תוך הפחתת מספר העוזבים את ההר או לחילופין שימוש באמצעים כדוגמת רחפנים אשר יכולים באמצעות תוכנה פשוטה הקיימת כיום בשוק לספור את כמות הקהל בהר ועל פי נתון זה לקבוע האם ניתן לאפשר הגעה של מבקרים נוספים או לחילופין עצירה מוחלטת, תהליך זה לא בוצע בפועל וכמות הקהל על ההר הייתה עשרות רבות של אלפי אנשים בסדרי גודל גדולים יותר מהמספר בו נקב מהנדס הבטיחות מטעם הנתבעים ו/או

130.98. לא דאגו להגביל את מספר המשתתפים ו/או לעקוב אחר מספר המשתתפים באמצעות מכירה מוקדמת של כרטיסי כניסה ו/או כרטיסי נסיעה ייעודיים להר מירון ו/או לא דאגו לספירת האוטובוסים שמגיעים לאתר ו/או לא הגבילו את זמן שהיית המשתתפים באתר ו/או

130.99. לא הפרידו בין שני מסלולי ההליכה במדרגות המובילות מ/אל גשר דב ו/או הסתפקו במאחז יד פשוט להפריד ביניהם מבלי שהגדירו איזה מן המסלולים מיועד לירידה ואיזה מהמסלולים מיועד לעליה ו/או הותירו את שני המסלולים משמשים הן לעלייה והן לירידה מה שיצר נקודות חיכוך בשעת עומס ו/או

130.100. לא התקינו מאחזי יד תקינים שעומדים בדרישות החוק והתקנים ו/או

130.101. לא דאגו מראש להגדיר ולסמן כל כיוון תנועה במדרגות ובגשר דב וגם לא דאגו לאכוף בפועל הפרדה כלשהי ולא היה שום פיקוח ובקרה על תנועת העולים ויורדים, כך ששני המסלולים שימשו בפועל לעילה ולירידה כאמור ללא הפרדה הלכה למעשה ו/או

130.102. לא דאגו לווסת את תנועת הקהל באמצעות כוחות שיטור אשר אמורים היו לשמור על הסדר הציבורי ובאמצעות סדרנים אשר היו אמורים לנהל את תנועת הקהל ולהפריד בין עולים לכיוון מרפסת הכוהנים לבין יורדים ממרפסת הכוהנים, כדי למנוע את החיכוך בין שתי תנועות מנוגדות אלה ו/או

130.103. לא הציבו שוטרים ו/או סדרנים ו/או עובדים על גגות הבניינים הסמוכים כדי לפקח מגובה אודות תנועות הקהל והעומסים כדי למנוע מבעוד מועד אירועים של צפיפות ותדחוקת קהל ועל מנת לווסת את הקהל ו/או

130.104. התקינו לוחות איסכורית משני צידי גשר דב ללא הצדקה וצורך בכך ואשר מנעו אפשרות לשחרר את העומס והלחץ אשר הצטבר בגשר דב מה שגרם למלכודת המוות ו/או

130.105. בנו ו/או תחזקו ו/או התירו שימוש בגשר דב עם שיפוע תלול, מסוכן והרבה מעל למותר

- ומגיע לכדי 18%-19% (המותר בין 3%-5%) וללא משטחי ביניים לאורך הגשר ו/או
- 130.106. בנו ו/או תחזקו ו/או התירו שימוש בגשר דב שנמצא בהפרש גובה רב בין פני המדרכה למפלס הכניסה בכניסה העליונה בגשר ו/או
- 130.107. בגשר דב לא הותקן כבש ו/או גשר ו/או מעלית ו/או מעלון אנכי למרות השיפוע התלול ולמרות הפרש הגובה מהמדרכה ו/או
- 130.108. בנו את גשר דב ללא תכנון ו/או ללא היתר בניה ו/או מבלי להתאימו לתקנים ו/או לתקנות הרלוונטיות ו/או מבלי לדאוג כלל לבטיחות הנגישות והמעבר בו ו/או
- 130.109. בנו והרכיבו את גשר דב משני סוגי מדרכים: אספלט ולוחות פלדה, שלכל אחד מאלה מקדם חיכוך סטטי ומקדם חיכוך דינמי שונה. החיבור בין לוחות הפלדה למשטח האספלט יוצר מישקים בדרך אשר אמורה להיות נגישה אשר גודלם גדול מ- 5 מ"מ ו/או
- 130.110. לא תכננו את גשר דב ככבש עם משטחי ביניים ו/או לא התאימו את גשר דב לדרישות המגדירות את שיפוע מהלך הכבש בין משטחי הביניים ו/או שיפוע משטחי הכבש בין משטחי הביניים אמור היה להיות קבוע ו/או השיפוע האורכי של כבש בשטח חוץ יהיה 8% לכל היותר וכל זה לא בוצע בפועל ו/או
- 130.111. הותירו בקצהו התחתון של גשר דב משטח בטון יצוק באופן לא אחיד, אשר בו יש שקעים ובליטות אשר גודלם גדול מ- 5 מ"מ. אלה עלולים לגרום לצועדים על הגשר למעוד וליפול במיוחד כאשר קיימת על גשר דב צפיפות גבוהה של אנשים ו/או
- 130.112. בנו את גשר דב ברוחב לא מספיק ולא אחיד תוך כדי היצירתו בכניסה וביציאה לרבות בנקודת היציאה בסוף הגשר לכיוון תולדות אברהם המתעקל בזווית 90 מעלות מה שיצר לחץ וצפיפות ו/או
- 130.113. הרכיבו את גשר דב בצורה חפזיה, לקויה, ללא תכנון ובניגוד לתקנים, משני סוגים של משטחי הליכה, חלקו מאספלט וחלקו לוחות פלדה וזאת לשם הרחבתו, תוך כדי גרימת סיכון ממשי לרבות הבדל במקדם החיכוך הסטטי בין שני משטחי ההליכה, כאשר מקדם החיכוך במשטח האספלט טוב יותר וגדול יותר מאשר מקדם החיכוך של לוחות הפלדה על אחת כמה וכמה כשהגשר היה רטוב ממים ומשקאות של המשתמשים ובכך יצרו סיכון למעידה והחלקה ו/או
- 130.114. הניחו פסים ממתכת לאורך המשטח הבנוי מאספלט מה שהגביר את הסיכון להחלקה על אחת כמה וכמה בצירוף מים ונוזלים על משטח ההליכה ו/או
- 130.115. בנוסף, בהרכבת גשר דב משני סוגי משטחי הליכה הנתבעים יצרו תנועה בשתי מהירויות שונות בירידה מהגשר בין קבוצת האנשים ההולכים על האספלט לבין קבוצת האנשים ההולכים על לוחות הפלדה מה שיצר חיכוך בין שתי קבוצות האנשים הנעות במהירויות שונות באותו תווך. חיכוך זה יכול לגרום למעידת אנשים הנמצאים בנקודת החיכוך שבין שתי קבוצות האנשים הצועדים כלפי מטה ו/או
- 130.116. לא בדקו ו/או לא בדקו בקפדנות את גשר דב ואת המדרגות שבסוף הירידה על ידי מהנדס הבטיחות והגשר והמדרגות לא הוגדרו כגורם סיכון לא קביל ולא טופלו במסגרת תהליך ניהול הסיכונים וזיהוי מפגעים בשטח ההר ו/או
- 130.117. בנו מדרגות לא אחידות בקצה התחתון של גשר דב ולכל מדרגה מידות שונות, מידת שלח

- שונה, מידת רום שונה וחוסר אחידות לכל אורך מהלך המדרגות, ללא בית אחיזה מתאים, ללא פס בקצה כל שלח ושאינם עומדים בדרישות התקן ו/או
- 130.118. מדרגות אלה תוכננו ונבנו בחופזה, יציקת בטון פשוטה בתוך תבנית עץ לא אחידה אשר נבנתה לצורך כך ו/או
- 130.119. בנו ו/או תחזקו משטח בטון יצוק המחבר את קצהו התחתון של גשר דב לגרם המדרגות המובילות לתולדות אברהם, בצורה לא אחידה כולל הטבעות של נעלי העובדים אשר יצקו את המשטח. הטבעות אלה גורמות ליורדים בגשר דב להיתקל בדפנות של הטבעות אלה, עד כדי אובדן שיווי משקל ונפילה, כפי שככל הנראה אירע במהלך האסון ו/או
- 130.120. לא יישמו הלכה למעשה את הוראות ת"י 1918 על חלקיו ו/או
- 130.121. אישרו מעבר בגשר דב אשר נבנה ללא היתרי בניה ו/או במצב מסוכן ולא ראוי ו/או
- 130.122. לא דאגו לנקות את גשר דב מהנוזלים ו/או לא חסמו אותו לשימוש במצבו ו/או
- 130.123. לא דאגו לדרכי מילוט כלל ו/או לא דאגו לדרכי מילוט בטיחותיים ו/או
- 130.124. הנתבעים לא הפיקו לקחים מאירועים ואסונות קודמים שהתרחשו במדינת ישראל באירועים המוניים ו/או לא נעזרו בלקחים אלה בבואם לבצע את עבודת ההכנה, התכנון, ההקמה, הפיקוח וההפעלה של ההילולה ו/או
- 130.125. לא הזהירו את המשתתפים מפני הסכנות הטמונות באתר ו/או
- 130.126. לא נקטו באמצעי בטיחות וזהירות כלל ו/או לא נקטו באמצעי בטיחות וזהירות ראויים ומספקים ו/או לא נקטו באמצעי בטיחות וזהירות הקבועים בחוק לשם הבטחת ביטחונם של הקהל אשר פקד את ההילולה ו/או
- 130.127. לא נתנו את דעתם למגוון ההיבטים שנדרשו להבטחת שלומם של המשתתפים בהילולה ו/או
- 130.128. לא פיקחו כלל ו/או לא פיקחו מספיק על האתר ועל המשתתפים ו/או
- 130.129. הכינו פקודה מבצעית לקויה ו/או חסרה ו/או לא התייחסה למלוא היבטי הבטיחות וביטחון ו/או
- 130.130. לא נהגו בהתאם לפקודה המבצעית של המשטרה ו/או לא פעלו להבטיח קיום הוראות הפקודה ו/או
- 130.131. לא עשו כל הדרוש להבטיח הביטחון והסדר במקום ו/או
- 130.132. לא העסיקו ו/או לא מינו מומחה ויועץ בטיחות ו/או כל יועץ מומחה אחר ו/או העסיקו יועצים לא מיומנים ולא ראויים ו/או
- 130.133. לא דאגו לכך שגודל המשתתפים לא יפריע לזרימתו הטבעית של האירוע ובוודאי שלא יצור סכנה ו/או
- 130.134. לא בחנו את ההיבטים הבטיחותיים של האירוע ובמיוחד כאשר מדובר בנושא של "crowd control" - ויסות קהל ו/או לא בחנו את השפעתה של כל הדלקה בנפרד על ריכוזי הקהל / הצפיפות ועומס הקהל בו זמנית בכל ההר ובכל ההדלקות ו/או לא התבצע תכלול של כלל האירוע וכל ההדלקות בהתבסס על הכלל לפיו סכום השברים גדול מהשלם בכל הנוגע לפתחי המילוט ו/או

- 130.135. לא דאגו למנוע תדחוקת קהל ע"י ארגון ובקרת תנועה ו/או הצבת מחסומים ו/או
- 130.136. לא סיפקו משוב ע"י שוטרים, מארגנים או משקיפים אחרים, במיוחד משקיפים מוגבהים, למשל על פלטפורמות או על סוסים או על גגות בניינים שיכולים לסקור את הקהל ולהשתמש ברמקולים כדי לתקשר ולכוון את הקהל ו/או
- 130.137. לא פעלו בהתאם לתוכנית ו/או לפקודת המבצע שאושרו ו/או לא וידאו ולא פיקחו על ביצוע ההוראות והנהלים שאושרו ו/או
- 130.138. לא פיקחו על ארגון ההילולה ו/או לא דאגו ולא יזמו יצירתם של נהלים, כללים והנחיות לקיומה ו/או יצרו נהלים וכללים לקויים ו/או לא פיקחו אחר יישום הנהלים הלכה למעשה ו/או
- 130.139. תכננו את ההילולה, אישרו אותה ופיקחו עליה בצורה חובבנית, רשלנית ופזיזה ו/או
- 130.140. לא ערכו בדיקה בטרם אישור ההילולה ולא ביצעו הערכת מצב ו/או
- 130.141. העסיקו עובדים לא מיומנים ולא פיקחו עליהם ו/או
- 130.142. לא קבעו נהלים וכללים להילולה להבטחת ביטחון המנוחים, ובכלל זה לא דאגו להימצאות קציני ביטחון, שוטרים, מאבטחים וכח אדם מספיק ולא שקלו את נתוני השטח ולא דאגו לאזורי וויסות קהל, וזאת על אף שהיה עליהם לדעת שההילולה עומדת להיות רבת משתתפים ו/או לא נקטו בפעולות ניהול, תיאום וארגון הנחוצות לניהול ההילולה ו/או
- 130.143. לא הציבו שילוט המכוון ליציאות ו/או לא הציבו שילוט מספיק ו/או לא הציבו שילוט בולט, גדול וברור ו/או לא הציבו שילוט מואר ו/או לא הציבו שילוט בצבעים בולטים ו/או
- 130.144. הזניחו את אתר הר מירון במשך שנים ולא טיפלו במפגעים ובליקויים ו/או התירו את האתר מסוכן לקיום ההילולה ו/או
- 130.145. לא פיקחו על בניה לא חוקית ו/או לא אכפו את החוק לגבי בניה לא חוקית ו/או
- 130.146. לא תיחזקו את המתחם כראוי ו/או לא פיתחו את התשתיות ו/או
- 130.147. לא הזהירו את הציבור מפני הסכנות הקיימות ו/או
- 130.148. אישרו את הקונסטרוקציות באתר על אף הכשלים והסכנות הקיימות ו/או
- 130.149. לא דאגו לתנועה מעגלית של הנכנסים והיוצאים מהאתר בכלל וממתחם תולדות אהרון בפרט ו/או
- 130.150. לא חוקקו חוקים ו/או לא התקינו תקנות ו/או לא התקינו תקן לניהול אירועים המוניים ו/או לא השלימו את התקן ו/או
- 130.151. לא הציבו מחסומים בין מתחמי ההדלקה על מנת לווסת את הקהל ולהגבילו ו/או
- 130.152. לא הפיקו לקחים מאירועים המוניים ואסונות קודמים ו/או לא נעזרו בלקחים אלה בבואם לבצע עבודות ההכנה, התכנון, ההקמה, הפיקוח וההפעלה של ההילולה ו/או
- 130.153. לא קבעו נהלים והוראות ו/או קבעו נהלים לא מתאימים ולא בטיחותיים ו/או לא מספיקים ו/או לא וידאו אכיפת הנהלים ולא פעלו לפיהם בפועל ו/או
- 130.154. לא הציבו שילוט ו/או לא הציבו שילוט בולט ו/או לא הציבו שילוט צבעוני ו/או לא הציבו שילוט מואר ו/או לא הציבו שילוט בגובה כדי שיבחינו בו לדרכי המילוט ו/או היציאות ו/או

- 130.155. לא עשו סקר מפגעים ו/או לא ביצעו תהליך ניהול סיכונים ו/או
- 130.156. לא מינו מנהל אירוע ו/או לא העסיקו מנהל קהל ו/או
- 130.157. לא ביצעו הערכת סיכונים הצפויים מקיום ההילולה לשלום הציבור ו/או לא תכננו דרכים למניעת התרחשותם ו/או לאופן ההיערכות למקרה של התממשותם ו/או נתנו אישור לקיום האירוע למרות אי קיום האמור לעיל ו/או
- 130.158. נתנו אישור לקיום ההילולה למרות הסכנה הנשקפת לשלום הציבור ו/או
- 130.159. התיירו קיום האירוע ללא דרכי חירום וגישה לכוחות הצלה ו/או למרות חסימת דרכי החירום של כוחות הצלה ו/או ללא הקצאת רחבת הערכות לרכבי חירום והצלה ו/או
- 130.160. לא בוצע תכנון ו/או לא בוצע תכנון נכון ו/או לא פעלו בהתאם לתכנון למצבי חירום לרבות פינוי קהל, היערכות למתן עזרה ראשונה, פינוי דוחק יתר בשערים ו/או מעברים ו/או התנהגות קהל ו/או
- 130.161. לא התאימו את האתר לדרישות הבטיחות ו/או לחוקים ו/או לתקן ו/או להוראות בטיחות ו/או
- 130.162. לא הציבו גדרות ו/או לא הציבו גדרות מתאימות למניעת כניסת משתתפים גדול יותר מהמותר זאת למרות שידעו ו/או צפו לכמות משתתפים גדולה בהרבה מהמותר ולמרות שידעו כי בהיעדר גידור יש משום סיכון לשלום הציבור ולבטיחונו ו/או
- 130.163. לא מינו מנהל אבטחה ו/או מינו מנהל לא ראוי ו/או לא מיומן ו/או
- 130.164. לא הדריכו את כוחות המשטרה ו/או האבטחה ו/או הסדרנים ו/או כוחות הצלה ו/או העובדים באתר לעניין הכרת מבנה האתר ומיקום של הפתחים, המעברים והיציאות בעת מצב חירום סידורי עזרה ראשונה, אופי האירוע, סיכונים צפויים, אמצעי תקשורת, הנחיות לפעולה בעת חירום ו/או לא מסרו בכתב תמצית חומר ההדרכה לעובדיהם ו/או
- 130.165. לא הכינו תוכנית אבטחה ו/או לא הציבו כוחות במקומות הנחוצים לכך לרבות שטח הצפייה, כניסות, יציאות, שערים, דרכי גישה ומעבר ו/או הציבו כוחות שלא עפ"י תוכנית אבטחה ו/או
- 130.166. לא ביצעו פיקוח ובקרה לאורך האירוע ו/או
- 130.167. לא קיבלו אישורים לפי חוק הבטיחות במקומות ציבוריים לקיום האירוע ו/או
- 130.168. לא נתנו הדרכה לבעלי התפקידים ולעובדים באתר ו/או לא נתנו הדרכה מתאימה ו/או לא התייחסו למאפייני הבטיחות הייחודיים של האירוע ו/או
- 130.169. לא הכשירו בעלי תפקידים ו/או סדרנים ו/או עובדים מיומנים לניהול האירוע ו/או
- 130.170. לא ערכו תיאום בין הגורמים המוסמכים השונים האחראים על ניהול האירוע ו/או
- 130.171. לא היה תכנון למצבי חירום ו/או תכננו בצורה לקויה ולא מספקת וללא התחשבות במכלול הנסיבות ובהיקף האירוע ומורכבותו ו/או לא נתנו הנחיות ו/או הדרכות הולמות ו/או
- 130.172. לא תכננו היערכות הנדרשת למצבי חירום והפעילות שתבוצע במצבי חירום לרבות היערכות לעזרה ראשונה לנפגעים ולפינויים, אבטחה הנוגעת לאירועים פנימיים כגון דוחק יתר

בשערים ו/או מעברים ו/או ליציאת התנהגות הקהל משליטה ו/או

130.173. לא נערכה כלל היערכות למצבי חירום ו/או לא נערכה היערכות בהשתתפות מלוא גורמי השליטה והחירום הנוגעים בדבר ו/או

130.174. לא ערכו סקר דרישות של הגורמים השונים ו/או לא חיפשו סתירות בין דרישות הגורמים השונים ולא נתנו פתרון לדרישות ולסתירות ו/או

130.175. לא נהגו כפי שמארגן ו/או אחראי ו/או מפיק ו/או מקים ו/או מנהל הילולה ו/או אירוע המוני ו/או כפי שבעלים ו/או מחזיק במקרקעין סביר ונבון היה נוהג בנסיבות העניין ו/או נהגו כפי שמארגן ו/או אחראי ו/או מפיק ו/או מקים ו/או מנהל הילולה ו/או אירוע המוני ו/או כפי שבעלים ו/או מחזיק במקרקעין סביר ונבון לא היה נוהג בנסיבות העניין ו/או

130.176. הרשות הארצית לכבאות לא ערכה ביקורת על סידורי הכבאות באתר כדי לקבוע את השינויים הנדרשים בהם לצורך קיום אירוע רב משתתפים ו/או אישרה את ההילולה ללא בדיקה יסודית ו/או אישרה את ההילולה על אף הליקויים החמורים ו/או אישרה את ההילולה על אף שאסור היה לאשרה ועל אף הסכנה לשלום הציבור ו/או לא הורתה על סגירת האתר ואישרה את האירוע על אף הליקויים החמורים ו/או לא דאגה לדרכי מילוט תקינים ומספקים ו/או

130.177. הרשות הארצית לכבאות נתנה מדי שנה אישור לקיום ההילולה למרות התראותיה היא במשך שנים על ליקויים במערך כיבוי אש ודרכי מילוט באתר ו/או

130.178. הרשות הארצית לכבאות לא העסיקה בשטח מספיק כח אדם בהתחשב באופי האירוע וגודלו ו/או

130.179. הרשות הארצית לכבאות לא התערבה בזמן אמת ולא מנעה את התרחשות האירוע ו/או

130.180. הרשות הארצית לכבאות העסיקה עובדים לא מיומנים ו/או לא נתנה הוראות והדרכה למצבי חירום ואירועים המוניים ו/או פעלה בצורה לא נכונה ולא מקצועית בהצלת הלכודים ו/או

130.181. הרשות הארצית לכבאות לא נערכה כראוי לאירוע ו/או לא ערכה סקר סיכונים ו/או דרכים להתמודדות ו/או

130.182. מד"א לא העסיק צוות מספיק בהתחשב בגודל האירוע ו/או

130.183. מד"א העסיק עובדים לא מיומנים ו/או ללא הנחיות והדרכות למצבי חירום ולהצלת לכודים ו/או

130.184. מד"א לא הדרוך את עובדיו לדרכי הפעולה הנכונות לטיפול בנפגעים וחילוץ לכודים באירועים המוניים ו/או פעלו בשיטה מסוכנת ולא ראויה בפינוי לכודים ו/או

130.185. מד"א אישר את קיום ההילולה למרות הסכנות הנשקפות שידע עליהן מראש ו/או

130.186. מד"א לא נערך כראוי לאירוע ו/או לא ערך סקר סיכונים ו/או דרכים להתמודדות ו/או

130.187. הנתבעים לא נערכו לפינוי המוני.

131. התובעים יטענו כי הנתבעים ו/או מי ממנהליהם ו/או עובדיהם ו/או שלוחיהם ו/או בעלי חוזה עימם - אשר הנתבעים אחראים למעשיהם ו/או למחדליהם באופן ישיר ו/או שילוחי-הפרו חובות המוטלת עליהם על-פי חיקוקים אשר נועדו לטובתם ו/או להגנתם של המנוחים ו/או בני אדם בכלל ו/או בני אדם מהסוג או הגדר שעמם נמנו המנוחים וההפרה האמורה גרמה למנוחים נזק מסוגו ומטבעו של הנזק שאליו נתכוונו החיקוקים האמורים.

התובעים יטענו כי הנתבעים הפרו, בין היתר, את החיקוקים להלן:

א. **תקן ישראלי, ת"י 5688 (חלק 1) בטיחות באירועים המוניים: מערכת ניהול הבטיחות - דרישות על מלוא סעיפיו לרבות סעי' 4 ומלוא סעיפי המשנה החל מסעי' 4.1 עד סעי' 4.7 על תת הסעיפים.**

ב. **תקן ישראלי, ת"י 5688 (חלק 2) בטיחות באירועים המוניים: הנחיות, על מלוא סעיפיו לרבות סעי' 4, סעי' 5.1, סעי' 5.2, סעי' 5.9, סעי' 5.12, סעי' 5.17, 5.18, 5.19 על סעיפיהם הקטנים.**

ג. **חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968 על מלוא סעיפיו לרבות סעי' 3, סעי' 6, סעי' 7, סעי' 8, סעי' 10, סעי' 11, סעי' 14, סעי' 19, סעי' 20, סעי' 28 על סעיפי המשנה שלהם.**

ד. **צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשע"ג-2013 על מלוא סעיפיו לרבות פריט 7.7 א' בתוספת בצו: מקום לעריכת מופעים וירידים במבנה קבע בלא מזון ופריט 7.7 ה' בצו: אמפיתיאטרון, מקום אחר לעריכת אירוע תרבות ובידור וספורט תחת כיפת השמיים, שנועדו ל- 500 משתתפים או יותר.**

ה. **פקודת המשטרה (נוסח חדש), תשל"א-1971 לרבות סעי' 3, סעי' 4, סעי' 5, ד'90.**

ו. **הוראות הפקודה המבצעית של המשטרה להילולת ל"ג בעומר.**

ז. **דו"ח הצוות הבין משרדי לנושא אירועים המוניים, תשרי התש"ס ספטמבר 1999.**

ח. **חוק הבטיחות במקומות ציבוריים, תשכ"ג-1962 לרבות סעי' 4, סעי' 8, סעי' 9, סעי' 10, סעי' 11, סעי' 12, סעי' 16.**

ט. **תקנות הבטיחות במקומות ציבוריים (אסיפות), תשמ"ט-1989 לרבות תקנה 4, תקנה 5, תקנה 6, תקנה 7, תקנה 8, תקנה 9, תקנה 10, תקנה 11 ופריטים 1, 2, 3, 4, 5, 10, 17, 18, 19 בתוספת.**

י. **תקנות הבטיחות במקומות ציבוריים (סדרנים באסיפות), תשמ"ט – 1988 לרבות תקנה 2, תקנה 3, תקנה 4, תקנה 6, תקנה 7, תקנה 8, תקנה 9.**

יא. **תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), תשל"ל-1970, לרבות חלק ח'1, פרק א': בניין ציבורי חדש, סימן א': פרשנות סעי' 8.30 "דרך נגישה", סעי' 8.52 "דרך נגישה אל**

מחוץ לבניין", סעי' 8.53 "מעבר בין מקומות בשטחי חוץ", סעי' 8.54 "הפרשי גבהים ושיפועים בדרך נגישה מחוץ לבניין", סעי' 3.2.10.1, סעי' 3.2.10.2 "מידות הכבש", סעי' 3.2.10.3 "מבנה הכבש", סעי' 3.2.10.5 מעקה ומאחז יד".

יב. **חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965** על מלוא סעיפיו לרבות סעי' 27, סעי' 49, סעי' 53, 55, 56, 57, 61, 62, 61א', 62, 62א', 62ב', 63, 69, 99, 145, 157ב', 158ב', 158ג', 158ו'3-1, 206, 216, 217, 219, 220, 221, 254ב', 257.

יג. **תקן ישראלי, ת"י 1918 חלק 1, נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות, דצמבר 2008**, על מלוא סעיפיו לרבות סעי' 1.3 על סעיפי המשנה, בין היתר, סעי' 1.3.4, סעי' 1.3.5, סעי' 1.3.8, סעי' 1.3.10, סעי' 1.3.11.

יד. **תקן ישראלי, ת"י 1918 חלק 2, נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין, אוקטובר 2012**, על מלוא סעיפיו לרבות סעי' 1.3 על סעיפי המשנה, בין היתר, סעי' 1.3.1, סעי' 1.3.2, סעי' 1.3.3, סעי' 1.3.4, סעי' 1.3.7, סעי' 1.3.10, סעי' 1.3.11, סעי' 1.3.12, סעי' 1.3.13, סעי' 2.1 על סעיפי המשנה לרבות סעי' 2.1.1, סעי' 2.1.2, סעי' 2.1.3, סעי' 2.1.5, סעי' 2.1.5.1, סעי' 2.1.5.2, סעי' 2.3.1, סעי' 2.3.2, סעי' 2.3.2.1, סעי' 2.4.1, סעי' 2.4.2.

טו. **צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), תשי"ח-1958** לרבות סעי' 63.

טז. **חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, תשע"ב-2012** לרבות סעי' 4, סעי' 21.

יז. **חוק מגן דוד אדום, תש"י-1950** לרבות סעי' 3.

יח. **כל הסעיפים בנוהל קביעת היקף הסיוע הרפואי באירועים ציבוריים - נוהל אג"מ מד"א מס' 11.06 מהדורה מס' 5 מיום 20.10.2020.**

הנזק

המנוחים 1- יוסף דוד אלחדד ז"ל, 2- משה מרדכי אלחדד ז"ל, 5- יוסף יהודה לוי טנטאו ז"ל
8- ישי מועלם ז"ל, 11- נחמן קירשבוים ז"ל ו-14- משה לוי ז"ל

132. חיי נערי חמד נגדעו בשיא פריחתם, איזה הצער הנורא. תהומות של ייגון, חסר, געגועים מייסרים את ההורים והאחים השכולים.

133. עובר לאסון היה כל אחד מהמנוחים בריא בגופו ובנפשו, תלמיד טוב וחרוץ, והביא כבוד ומקור גאווה להוריו ומשפחתו.

134. המנוחים נפטרו לאחר דקות ארוכות של אימה, פחד, ייסורים וסבל רב אשר נמשכו על פני פרק זמן ארוך עד שנפחו את נשמותיהם כמתואר בהרחבה לעיל.

135. אין מילים לתאר את החבטה הנפשית העמוקה והמדממת שספגו הוריהם של המנוחים ושאר בני משפחתם עקב פטירתם בטרם עת של המנוחים בנסיבות הטרגיות שתוארו לעיל.

136. הנתבעים חייבים לפצות **כל אחד** מהתובעים 1-16 בגין כל הנזקים שנגרמו להם בעקבות

136.1. נזק מיוחד ו/או שווי הנזק המיוחד עד להגשת התביעה - בגין כל עיזבון -

136.1.1.	הוצאות מצבה, אבל ולוויה	25,000 ש"ח
136.1.2.	הפסד השתכרות בעבר של הורי המנוח	40,000 ש"ח
136.1.3.	הוצאות בגין הוצאת צו ירושה	6,000 ש"ח

136.2. נזק כללי - בגין כל עיזבון -

- 136.2.1. פיצוי בגין הוצאות עתידיות של התובעים לצורך אזכרתו השנתית של המנוח.
- 136.2.2. פיצוי בגין אובדן יכולת ההשתכרות של המנוח בשנים האבודות.
- 136.2.3. פיצוי בגין תנאים סוציאליים של המנוח.
- 136.2.4. פיצוי בגין הפסד קצבת זקנה.
- 136.2.5. פיצוי בגין נזק לא ממוני :
- 136.2.5.1. פיצוי בגין קיצור תוחלת חיי המנוח - הסכום בסעיף זה הינו משמעותי ביותר שייתן ביטוי מצד אחד לקדושת החיים ולאובדן היקר מכל ומאידיך לרשלנות של הנתבעים.
- 136.2.5.2. פיצוי בגין כאב וסבל של המנוח - המבטא את כאביו, סבלו וזעקתו –
- 136.2.5.2.1. המבטא את הסבל הארוך ורגעי הפחד ואימה אשר נמשכו זמן רב מרגע תחילת ההצטופפות והדחק, יצירת "גל אנושי" ועד לתחילת הנפילות והרגעים האיומים ושמיעת הזעקות של הקהל.
- 136.2.5.2.2. המבטא את מחשבותיו וידיעתו ו/או הלך רוחו ונפשו - בעת שנרמס - מפני חנק ומוות והמודעות העצמית שעומד למות עד למוות בפועל .
- 136.2.5.2.3. המבטא את תהליך הגסיסה, החנק האיטי, חוסר החמצן ואנקות הכאב.
- 136.2.5.2.4. המבטא את תחנוניו, תפילותיו, זעקתו ותקוותו שמא יצילו אותו.
- 136.2.5.2.5. המבטא את גסיסתו האיטית של המנוח שנמשכה לדקות ארוכות ואשר הייתה מלווה בייסורים רבים עד מותו ללא עת.
- 136.2.5.3. פיצוי בגין אובדן הנאות החיים.
- 136.2.5.4. פיצוי בגין כאב וסבל, עוגמת נפש וצער למשך כל ימי חיי התובעים 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 15, ו-16.

המנוח 17- שמחה בונים דיסקינד ז"ל

137. עובר לאסון היה המנוח, בן 24 שנים במוותו, והיו לו עוד שנים רבות לפניו.
138. עובר לפטירתו היה המנוח בתחילת דרכו המקצועית, התקיים ממלגות ולמד בישיבה מוכרת להכשרת רבנים ודיינים.
139. המנוח היה תלמיד/ אברך חכם ובולט בישיבה, והיה צפוי לעבוד כרב ו/או דיין, ולהשתכר למצער שכר בגובה _____ בחודש לפחות. פטירתו של המנוח באסון, גדעה אפשרות זו.
140. לחילופין, המנוח רצה ללמוד הנדסה כמו בני משפחתו האחרים ולהשתכר לפחות את השכר הממוצע במשק למהנדסים בהיי טק .
141. הנתבעים חייבים לפצות את התובעים 17-20 בגין כל הנזקים שנגרמו להם בעקבות פטירתו של המנוח באסון והמפורטים כדלקמן :

141.1. נזק מיוחד ו/או שווי הנזק המיוחד עד להגשת התביעה

141.1.1.	הוצאות מצבה, אבל ולוויה	25,000 ש"ח
141.1.2.	הוצאות בגין הוצאת צו ירושה	6,000 ש"ח
141.1.3.	הפסד תמיכת המנוח בעבר	400,000 ש"ח
141.1.4.	הפסדי הכנסה ב"שנים האבודות" לעבר	450,000 ש"ח
141.1.5.	אובדן שרותי בעל ואב בעבר	50,000 ש"ח

141.2. נזק כללי

- 141.2.1. פיצוי בגין אובדן יכולת ההשתכרות של המנוח "בשנים האבודות".
- 141.2.2. פיצוי בגין אובדן שרותי בעל ואב לתובעים 18-20.
- 141.2.3. פיצוי בגין הפסדי התובעים 18-20 כתלויים במנוח.
- 141.2.4. הפסדי פנסיה וזכויות סוציאליות.
- 141.2.5. הפסד קצבת זקנה.
- 141.2.6. פיצוי בגין נזק לא ממוני :

141.2.6.1. פיצוי בגין קיצור תוחלת חיי המנוח - הסכום בסעיף זה

הינו משמעותי ביותר שייתן ביטוי מצד אחד לקדושת החיים ולאובדן היקר מכל ומאידך לרשלנות של הנתבעים.

141.2.6.2. פיצוי בגין כאב וסבל של המנוח - המבטא את כאביו,

סבלו וזעקתו –

141.2.6.2.1. המבטא את הסבל הארוך ורגעי הפחד

ואימה אשר נמשכו זמן רב מרגע תחילת ההצטופפות והדחק, יצירת "גל אנושי" ועד לתחילת הנפילות והרגעים האיומים ושמיעת הזעקות של הקהל.

141.2.6.2.2. המבטא את מחשבותיו וידיעתו ו/או

הלך רוחו ונפשו - בעת שנרמס - מפני חנק ומוות והמודעות העצמית שעומד למות עד למוות בפועל .

141.2.6.2.3. המבטא את תהליך הגסיסה, החנק

האיטי, חוסר החמצן ואנקות הכאב.

141.2.6.2.4. המבטא את תחנוניו, תפילותיו, זעקתו

ותקוותו שמא יצילו אותו.

141.2.6.2.5. המבטא את גסיסתו האיטית של

המנוח שנמשכה לדקות ארוכות ואשר הייתה מלווה בייסורים רבים עד מותו ללא עת.

141.2.6.3. פיצוי בגין אובדן הנאות החיים.

141.2.6.4. פיצוי בגין כאב וסבל, עוגמת נפש וצער למשך כל ימי חיי

התובעים 18-20.

141.2.6.5. פיצוי בגין פגיעה ו/או אובדן הסיכוי להינשא לתובעים

19-20.

המנוח 21 – אריאל צדיק ז"ל

142. עובר לאסון היה המנוח, בן 57 שנים במותו, והיו לו עוד שנים רבות לפניו.

143. עובר לפטירתו היה המנוח עובד מסור וחרוץ שעבד במספר עבודות, בין היתר, בגינון ובתיווך, היה המפרנס העיקרי של משפחתו, והשתכר שכר ממוצע של כ- _____ בחודש.

144. אלמלא פטירתו הטראגית באסון מירון, יכול היה המנוח להתקדם בתפקידו ובשכרו באופן משמעותי, דבר אשר נגדע בשל פטירתו באסון.

145. הנתבעים חייבים לפצות את התובעים 21-27 בגין כל הנזקים שנגרמו להם בעקבות פטירתו של המנוח באסון והמפורטים כדלקמן :

145.1. נזק מיוחד ו/או שווי הנזק המיוחד עד להגשת התביעה

145.1.1. הוצאות מצבה, אבל ולוויה 25,000 ש"ח

145.1.2. הוצאות בגין הוצאת צו ירושה 6,000 ש"ח

145.1.3. הפסד תמיכת המנוח בעבר 350,000 ש"ח

145.1.4. הפסדי הכנסה ב"שנים האבודות" לעבר 400,000 ש"ח

145.1.5. אובדן שרותי בעל ואב בעבר 100,000 ש"ח

145.2. נזק כללי

145.2.1. פיצוי בגין אובדן יכולת ההשתכרות של המנוח "בשנים האבודות".

145.2.2. פיצוי בגין אובדן שרותי בעל ואב לתובעים 22-27.

145.2.3. פיצוי בגין הפסדי התובעים 22-27 כתלויים במנוח.

145.2.4. הפסדי פנסיה וזכויות סוציאליות.

145.2.5. הפסד קצבת זקנה.

145.2.6. פיצוי בגין נזק לא ממוני :

145.2.6.1. פיצוי בגין קיצור תוחלת חיי המנוח - הסכום בסעיף זה הינו

משמעותי ביותר שייתן ביטוי מצד אחד לקדושת החיים ולאובדן היקר מכל ומאידך לרשלנות של הנתבעים.

145.2.6.2. פיצוי בגין כאב וסבל של המנוח - המבטא את כאביו, סבלו

וזעקתו –

145.2.6.2.1. המבטא את הסבל הארוך ורגעי הפחד

ואימה אשר נמשכו זמן רב מרגע תחילת ההצטופפות והדחק, יצירת "גל אנושי" ועד לתחילת הנפילות והרגעים האיומים ושמיעת הזעקות של הקהל.

145.2.6.2.2. המבטא את מחשבותיו וידיעתו ו/או הלך

רוחו ונפשו - בעת שנרמס - מפני חנק ומוות והמודעות העצמית שעומד למות עד למוות בפועל .

145.2.6.2.3. המבטא את תהליך הגסיסה, החנק האיטי,

חוסר החמצן ואנקות הכאב.

145.2.6.2.4. המבטא את תחנוניו, תפילותיו, זעקתו

ותקוותו שמא יצילו אותו.

145.2.6.2.5. המבטא את גסיסתו האיטית של המנוח

שנמשכה לדקות ארוכות ואשר הייתה מלווה בייסורים רבים עד מותו ללא עת.

145.2.6.3. פיצוי בגין אובדן הנאות החיים.

145.2.6.4. פיצוי בגין כאב וסבל, עוגמת נפש וצער למשך כל ימי חי

התובעים 22-27.

145.2.6.5. פיצוי בגין פגיעה ו/או אובדן הסיכוי להינשא לתובעים 23-27.

המנוח 28 - מרדכי פעקעטע ז"ל

146. עובר לאסון היה המנוח, בן 25 שנים במותו, והיו לו עוד שנים רבות לפניו.

147. עובר לפטירתו היה המנוח עובד מסור וחרוץ שעבד במספר עבודות, ובין היתר, בסופרמרקט, בתלמוד תורה, בחנות הלבשה לגברים ועוד, והשתכר שכר ממוצע של כ- ____ בחודש. כמו כן, למנוח היו רווחים נוספים מהשקעות- בין היתר, בנדל"ן ובגמ"ח, והוא היה המפרנס הבלעדי של המשפחה.

148. אלמלא פטירתו הטראגית באסון מירון, יכול היה המנוח להמשיך ולהתקדם בהכנסתו באופן ניכר, דבר אשר נגדע עם פטירתו באסון.

149. הנתבעים חייבים לפצות את התובעים 28-31 בגין כל הנזקים שנגרמו להם בעקבות פטירתו

של המנוח באסון והמפורטים כדלקמן :

149.1. נזק מיוחד ו/או שווי הנזק המיוחד עד להגשת התביעה

149.1.1.	הוצאות מצבה, אבל ולוויה	25,000 ש"ח
149.1.2.	הוצאות בגין הוצאת צו ירושה	6,000 ש"ח
149.1.3.	הפסד תמיכת המנוח בעבר	220,000 ש"ח
149.1.4.	הפסדי הכנסה ב"שנים האבודות" לעבר	250,000 ש"ח
149.1.5.	אובדן שרותי בעל ואב בעבר	80,000 ש"ח

149.2. נזק כללי

- 149.2.1. פיצוי בגין אובדן יכולת ההשתכרות של המנוח "בשנים האבודות".
- 149.2.2. פיצוי בגין אובדן שרותי בעל ואב לתובעים 28-31.
- 149.2.3. פיצוי בגין הפסדי התובעים 28-31 כתלויים במנוח.
- 149.2.4. הפסדי פנסיה וזכויות סוציאליות.
- 149.2.5. הפסד קצבת זקנה.
- 149.2.6. פיצוי בגין נזק לא ממוני :

149.2.6.1. פיצוי בגין קיצור תוחלת חיי המנוח - הסכום בסעיף זה הינו

משמעותי ביותר שייתן ביטוי מצד אחד לקדושת החיים ולאובדן היקר מכל ומאידיך לרשלנות של הנתבעים.

149.2.6.2. פיצוי בגין כאב וסבל של המנוח - המבטא את כאביו, סבלו וזעקתו –

149.2.6.2.1. המבטא את הסבל הארוך ורגעי הפחד ואימה אשר נמשכו זמן רב מרגע תחילת ההצטופפות והדחק, יצירת "גל אנושי" ועד לתחילת הנפילות והרגעים האיומים ושמיעת הזעקות של הקהל.

149.2.6.2.2. המבטא את מחשבותיו וידיעתו ו/או הלך רוחו ונפשו - בעת שנרמס - מפני חנק ומוות והמודעות העצמית שעומד למות עד למוות בפועל .

149.2.6.2.3. המבטא את תהליך הגסיסה, החנק האיטי, חוסר החמצן ואנקות הכאב.

149.2.6.2.4. המבטא את תחנוניו, תפילותיו, זעקתו ותקוותו שמא יצילו אותו.

149.2.6.2.5. המבטא את גסיסתו האיטית של המנוח שנמשכה לדקות ארוכות ואשר הייתה מלווה בייסורים רבים עד מותו ללא עת.

149.2.6.2.6. פיצוי בגין אובדן הנאות החיים.

- 149.2.6.3. פיצוי בגין כאב וסבל, עוגמת נפש וצער למשך כל ימי חיי התובעים 28-31.
- 149.2.6.4. פיצוי בגין פגיעה ו/או אובדן הסיכוי להינשא לתובעים 29-31.

המנוח 32 - שרגא גשטטנר ז"ל

150. עובר לאסון היה המנוח, בן 34 שנים במותו, והיו לו עוד שנים רבות לפניו.
151. עובר לפטירתו היה עבד המנוח כשכיר בחברה בניו-יורק, שהייתה גם בבעלותו (החלקית) והשתכר שכר של למעלה מ- _____ בחודש.
152. המנוח היה המפרנס של אלמנתו וילדיו, ובנוסף תמך בהוריו, מידי חודש, והם היו תלויים בעזרה שקיבלו ממנו מבחינה כלכלית. אלמלא פטירתו הטראגית באסון מירון, יכול היה המנוח להתקדם בתפקידו ובשכרו, ולהרוויח דיבידנדים מהחברה שבעלותו, דבר אשר נגדע עם פטירתו באסון.
153. הנתבעים חייבים לפצות את התובעים 32-40 בגין כל הנזקים שנגרמו להם בעקבות פטירתו של המנוח באסון והמפורטים כדלקמן:

153.1. נזק מיוחד ו/או שווי הנזק המיוחד עד להגשת התביעה

153.1.1.	הוצאות מצבה, אבל ולוויה	25,000 ש"ח
153.1.2.	הוצאות בגין הוצאת צו ירושה	6,000 ש"ח
153.1.3.	הפסד תמיכת המנוח בעבר	2,000,000 ש"ח
153.1.4.	הפסדי הכנסה ב"שנים האבודות" לעבר	2,500,000 ש"ח
153.1.5.	אובדן שרותי בעל ואב בעבר	125,000 ש"ח

153.2. נזק כללי

- 153.2.1. פיצוי בגין אובדן יכולת ההשתכרות של המנוח "בשנים האבודות".
- 153.2.2. פיצוי בגין אובדן שרותי בעל, אב וילד לתובעים 33-40.
- 153.2.3. פיצוי בגין הפסדי התובעים 33-40 כתלויים במנוח.
- 153.2.4. הפסדי פנסיה וזכויות סוציאליות.
- 153.2.5. הפסד קצבת זקנה.
- 153.2.6. פיצוי בגין נזק לא ממוני :
- 153.2.6.1. פיצוי בגין קיצור תוחלת חיי המנוח - הסכום בסעיף זה הינו משמעותי ביותר שייתן ביטוי מצד אחד לקדושת החיים ולאובדן היקר מכל ומאידך לרשלנות של הנתבעים.
- 153.2.6.2. פיצוי בגין כאב וסבל של המנוח - המבטא את כאביו, סבלו וזעקתו –

153.2.6.2.1. המבטא את הסבל הארוך ורגעי הפחד ואימה אשר נמשכו זמן רב מרגע תחילת ההצטופפות והדחק, יצירת "גל אנושי" ועד לתחילת הנפילות והרגעים האיומים ושמיעת הזעקות של הקהל.

153.2.6.2.2. המבטא את מחשבותיו וידיעתו ו/או הלך רוחו ונפשו - בעת שנרמס - מפני חנק ומוות והמודעות העצמית שעומד למות עד למוות בפועל .

153.2.6.2.3. המבטא את תהליך הגסיסה, החנק האיטי, חוסר החמצן ואנקות הכאב.

153.2.6.2.4. המבטא את תחנוניו, תפילותיו, זעקתו ותקוותו שמה יצילו אותו.

153.2.6.2.5. המבטא את גסיסתו האיטית של המנוח שנמשכה לדקות ארוכות ואשר הייתה מלווה בייסורים רבים עד מותו ללא עת.

153.2.6.3. פיצוי בגין אובדן הנאות החיים.

153.2.6.4. פיצוי בגין כאב וסבל, עוגמת נפש וצער למשך כל ימי חיי התובעים 33-40.

153.2.6.5. פיצוי בגין פגיעה ו/או אובדן הסיכוי להינשא לתובעים 34-38.

154. לחילופין, ומבלי לגרוע מכל האמור לעיל, יטענו התובעים כי הם זכאים לקבל מאת הנתבעים ו/או מי מהם פיצוי בגין כל פריט ו/או לפי כל אב נזק אחר עפ"י קביעת ביהמ"ש הנכבד.

פיצויים עונשיים

155. התובעים יטענו כי יש לחייב את הנתבעים בפיצויים עונשיים, בין היתר, לאור ה"חפיפניקיות" וגישת ה"סמוך" ו"יהיה בסדר" שהפכה למכת מדינה והביאה כבר לכמה אסונות, על אחת כמה וכמה אסון הר מירון אשר אין לו אח ורע בתולדות מדינת ישראל ואשר לאורך שנים רבות היה במוקד השיח המדיני-פוליטי והנתבעים ידעו היטב אודות מצבו הרעוע והמסוכן של אתר הר מירון ושאינן ניהול תקין וריבוי מפגעים אך בחרו לעצום עיניים במודע מה שגרם לאסון כאשר "**הכתובת הייתה על הקיר**" מראש ולא עשו כלום כדי למנוע את הנזק.

156. אין מדובר ברשלנות המתבטאת בטעות אנוש רגעית, הנתבעים נהגו בעצימת עיניים מתמשכת במשך שנים רבות ולמרות אותות האזהרה שהיו לאורך הדרך התעלמו מהמצב הרעוע ומהניהול הכושל והמסוכן של אתר הר מירון ושל ההילולה וזאת באופן מכוון ותוך מודעות מלאה לסכנות הקיימות ובחרו להשלים עם המצב ללא תיקון.

157. באופן מצער, הנתבעים האחראים על אתר הר מירון לא הפנימו את הערך של שמירת חיי אדם, ולראיה – התוצאות הקטלניות מהאסון שפקד את החוגגים בהילולה.
158. המדינה באמצעות משרד הפנים ו/או המשרד לביטחון פנים ו/או משרד התיירות ו/או המשרד לשירותי דת ו/או משרד הכלכלה והתעשייה – זרוע העבודה, לא פעלה במשך שנים ונרדמה במשמרת ולא חוקקה חוקים להסדרת נושא הבטיחות באירועים המוניים למרות האסונות בכלל ולמרות המצב במירון בפרט.
159. למעשה, אין בפנינו מקרה של רשלנות קלאסית, הייתה כאן מודעות מלאה לסכנת התרחשות אסון בהר מירון וכל המעורבים בחרו להשאיר את המצב על כנו תוך כדי חשיפת המשתתפים לסכנה ממשית.
160. דומה המקרה לנהיגה תחת השפעת אלכוהול ונהיגה במהירות מופרזת, הנהג מודע למעשיו שבעצם הנהיגה במצבו הוא יכול לגרום לתאונה קטלנית והוא בוחר להמשיך לנהוג, במקרה של תאונה ניתן לייחס לו עבירת הריגה, ולא גרימת מוות ברשלנות בלבד, מי שנוהג ברכב במהירות מופרזת ותחת השפעת אלכוהול נוהג באופן זדוני ומכוון ובוחר מתוך ידיעה לגרום לסיכון ומשלים עימו, להבדל מנהג שבטעות רגעית יצא בצומת מבלי לתת זכות קדימה בהעדר תשומת לב לרכב אחר שמתקרב וגורם לתאונה, הרי הוא גרם לתאונה ברשלנות, אי תשומת לב רגעית, אין המקרה הראשון דומה למקרה השני, וכך גם במקרנו, מדובר במודעות מלאה לסכנת ועלו אותות אזהרה במשך שנים רבות וביקורת נוקבת נמתחה על ניהול האתר ועל הסכנות הנשקפות ממנו ועל העדר חקיקה בנושא בטיחות באירועים המוניים, עם זאת, בחרו במודע להותיר את המצב על כנו תוך מודעות לסכנת הנפשות וכי בכך ייגבו קורבנות, ועל כך הנתבעים צריכים לשאת במלוא חומרת העונש.
161. העובדה שהמדינה פוטר את עצמה ואת מוסדותיה על משרדי הממשלה מטעמה מרישוי באירועים דתיים / לאומיים הינה לא פוחת מרשלנות פושעת. כי לא יעלה על הדעת ועם כל הכבוד לחופש פולחן הדת ו/או אירועים לאומיים שהם כשלעצמם חשובים הם לעולם לא יכולים לבוא על חשבון חיי אדם על חשבון בטיחות המתפללים. ולכן כל המציאות הזו כל המדיניות הזו של המדינה הינה מופקרת שחושפת את כלל הציבור לסכנות חיים פעם אחר פעם.
162. אין ספק כי מעשי הנתבעים מקוממים ומעוררים סלידה במיוחד, הן מבחינת המעשים עצמם והן מבחינת היסוד הנפשי הנלווה לעשייתם כאשר במשך עשרות שנים המדינה מתעלמת תוך מודעות מלאה מהסכנות הקיימות ומהעדר אסדרה מה שגרם למס' אסונות מבלי שהדבר ירתיע את המדינה על אחת כמה וכמה אסון הר מירון אשר היה צפוי ובמוקד השיח מזה שנים רבות ולמרות כל האזהרות ולמרות דו"ח מבקר המדינה האתר הוזנח באופן מכוון למרות הסכנה הממשית הנשקפת ממנו.
163. המדינה אשר הבינה לאחר אסונות קודמים וכבר מלפני שנים רבות שחייבים לעשות מעשה בנושא בטיחות באירועים המוניים, תקצבה עבודת מטה / מחקר של מכון התקנים ביצירת תקן רלוונטי בתחום זה, מכון התקנים בנה תקן 5688 חלק 1 וחלק 2 אבל חלק 3 שהוא החשוב ביותר שבעצם היה אמור לנהל את האירוע בפועל ולהתקין תקני בטיחות ספציפיים וכו' לא בוצע מאחר והתקציב הופסק. וכך מאז שנת 2006 (מועד פרסום התקן) ועד היום לא נעשה דבר וחצי דבר בעניין.

164. תקן אירוע המוני - ת"י תקן ישראלי (5688): התקן בנוי משלושה חלקים: חלק 1 – בטיחות באירועים המוניים: מערכות ניהול הבטיחות - דרישות; חלק 2 – בטיחות באירועים המוניים. חלק 3 - תקנים למתקנים. הפרק לא נכתב עקב חוסר מימון ושאר עד היום כאות מתה, והמחיר לכך היה אסון אשר רדף אסון.

165. אין ספק כי יש כאן פגיעה קשה בזכות חוקתית של שמירה על בטחונו וחיייו של האזרח, העובדה במשך עשרות שנים המדינה בכובעיה השונים טמנה את ראשה בחול פעם אחר פעם לאחר אסונות המוניים (ערד, מכביה ועוד) ולא דאגה לחקיקת חוקים שמסדירים ניהול אירועים המוניים, התקנת תקנות רלוונטיות, המדינה אוהזת במודעות ספציפית ומתעלמת פעם אחר פעם מחיי אדם בכל סוגי האירועים בארץ והמדינה הייתה אדישה לכך.

166. מלבד לכך, ובאופן ספציפי לאתר הר מירון וההילולה ישנה מודעות מלאה למצב החמור עד כדי סכנת נפשות, והמדינה האמונה על ביטחון הציבור, הפקירה אותו וחשפה אותו בעצמה לסכנה ברורה ומוחשית אשר התממשה.

167. היסוד הנפשי – כפי שכבר נפסק פיצויים עונשיים יוטלו כאשר העוולה בוצעה מתוך כוונה, או מעין כוונה ולא ברשלנות גרידא (ע"א 4576/08 ליה עטרה בן צבי נ' פרופ' יהודה היס). אולם בתי המשפט לא שללו את האפשרות לפסוק פיצויים עונשיים גם בהעדר כוונה. "לעיתים נדירות" כך נפסק "ניתן יהיה להסתפק ביסוד נפשי של 'אדישות' או 'רשלנות רבתי'" (ע"א 2144/13 עזבון המנוח עמית עמוס מנטין ז"ל נ' הרשות הפלסטינית), וכפי שכבר נפסק בת"א (מחוזי י-ם) 4333/02 שמש ואח' נ' הרשות הפלשתינית "על מנת להטיל פיצויים עונשיים נדרש יסוד נפשי מחמיר המלמד לכל הפחות על מודעות, זלזול ואדישות לתוצאה הקטלנית".

168. אין בפנינו מקרה של "קלות דעת" בלבד, ובמקרו לא רק שישנה אדישות, רשלנות רבתי ופושעת, זלזול בחיי אדם, אדישות לתוצאה הקטלנית הצפויה, אלא מדובר אף בזדון וכוונה להתעלם מהמצב החמור, התעלמות מאסונות קודמים באירועים המוניים, התעלמות מהצורך לאסדרה, חקיקה ורגולציה, והתעלמות ממצב אתר הר מירון ואופי ההילולה ומאותות האזהרה ומסכנת הנפשות עד לגרימת האסון בפועל – אסון אשר בוודאי היה ניתן למנוע, והיו מחוייבים למנוע, וזו העת שביהמ"ש הנכבד יאמר את דברו ויטיל פיצויים עונשיים מוגברים במיוחד כדי להרתיע וכדי לגרום לנתבעים לפעול לתיקון העוול המתמשך ולשמור על ביטחון אזרחי המדינה ולמנוע את האסון הבא, כי במצב הנוכחי האסון הבא הוא לא שאלה של אם, אלא שאלה של מתי!

169. לאור האמור לעיל יטענו התובעים כי על ביהמ"ש הנכבד להטיל פיצויים עונשיים בסך 3,000,000 ש"ח בגין כל אחד מהמנוחים.

פיצויי שכול

170. התובעים יטענו כי יש לחייב את הנתבעים שישלמו להם כבני משפחת המנוח פיצויי שכול, פיצוי תרופתי בגין הצער והשכול שנגרם להם.

171. לאור האמור לעיל יטענו התובעים כי על ביהמ"ש הנכבד להטיל פיצויי שכול בסך 1,000,000 ש"ח בגין כל אחד מהמנוחים.

סעד מן הצדק

172. התובעים יטענו כי על ביהמ"ש הנכבד בבואו לפסוק ו/או להכריע בתביעה דנן עליו לשקול בין היתר שיקולי צדק וזאת בשים לב לתביעה בכללותה ו/או להתנהלותם והתנהגותם של הנתבעים ולטרגדיה הנוראית שאירעה למדינת ישראל בכלל, ולמנוחים ומשפחותיהם בפרט, בהתאם למגמה בפסיקת ביהמ"ש העליון לפיו נתפס הצדק כערך חוקתי על חוקתי.

173. התובעים שומרים על זכותם לצרף חוות דעת של מומחים שונים מטעמם בהתאם לתקנות סדר הדין האזרחי, להוסיף ולתקן בין היתר ראשי נזק נוספים ו/או עילות נוספות לכתב התביעה.

174. תביעות התובעים וטענותיהם נטענות בהשלמה הודדית ברם אם אין הן מתיישבות הודדית נטענות הן לחלופין.

175. אשר על כן, מתבקש כבוד ביהמ"ש להזמין את הנתבעים לדין ולחייבם לפצות את התובעים ביחד ולחוד בגין כל הנזקים שנגרמו להם כתוצאה מהאסון, בצרוף הפרשי הצמדה וריבית חוקית ומרבית מיום קרות האסון ופטירת המנוחים ועד ליום התשלום בפועל, הוצאות משפט, שכ"ט עו"ד ומע"מ.

ערן בקר, עו"ד
ב"כ התובעים